

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 7-8 czerwca 2016 r. na kierunku nauki o rodzinie

prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na studiach pierwszego stopnia i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk członek PKA

członkowie:

- 1. ks. prof. dr hab. Piotr Morciniec – ekspert merytoryczny**
- 2. dr hab. Małgorzata Duda prof. UPJPII – ekspert merytoryczny**
- 3. prof. dr hab. Kamil Kardis - ekspert międzynarodowy**
- 4. mgr Małgorzata Piechowicz – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**
- 5. Patrycja Florczuk - ekspert studencki**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „nauki o rodzinie” prowadzonym na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji był zgodny z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W następstwie dodatkowych informacji i wyjaśnień przesłanych przez Uczelnię w odpowiedzi na raport powizytacyjny kryterium nr 3 dotyczące współpracy z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia uzyskało ocenę wyróżniającą. Uzasadnieniem oceny wyróżniającej tego kryterium jest nawiązanie współpracy z Urzędem Miasta i Urzędem Marszałkowskim w zakresie organizacji konferencji tematycznych z familiologii oraz utworzenie Pracowni Dokumentacji i Badań Alternatywnych Ruchów i Parareligijnych. Jednostka podejmuje też efektywną współpracę z centrami Caritas i Diecezjalnymi Poradniami Rodzinnymi, Katolickim Centrum Służby Rodzinie im. Św. Gianny Beretty Molli oraz Toruńskim Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych (Monar-Markot). Powołano też wydziałową Poradnię rodziną profilaktyki i terapii uzależnień.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia	X				

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy

z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę

zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena spełnienia kryterium 1: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1. Koncepcja kształcenia w ocenianej jednostce, w tym na wizytowanym kierunku studiów (nauki o rodzinie), jest zgodna ze Strategią UMK w Toruniu na lata 2011-2020 przyjętą Uchwałą Nr 59 Senatu UMK z dnia 21.06.2011, za zmianami z Uchwałą Nr 56 z 15.04.2014. W myśl strategii UMK uczelnia stawia na konsekwentne „wzmocnienia powiązań Uczelni z otoczeniem zagranicznym, krajowym i regionalnym”, w co wpisują się działania podejmowane na wizytowanym kierunku. Misja UMK zakłada budowanie własnej tożsamości „na zasadach humanizmu, wolności w dociekaniu prawdy i wyrażaniu poglądów” oraz „głębokie przywiązanie do uniwersalnych wartości etycznych” i znajduje odzwierciedlenie w koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. W zgodzie ze strategią i misją UMK pozostaje Strategia WT UMK w Toruniu lata 2012-2020, przyjęta Uchwałą Rady Wydziału z dnia 15.11.2012. Koncepcja kształcenia uwzględnia dobre wzorce w zakresie programu kształcenia, wypracowanego przez krajowe ośrodki nauk o rodzinie oraz nieliczne kontakty zagraniczne w tym zakresie.

Program realizowany na kierunku Nauki o Rodzinie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu ma charakter interdyscyplinarny. U podstaw jego powstania leżą też inspiracje pochodzące z uznanych w skali międzynarodowej standardów programowych w tej dziedzinie. Istotnym czynnikiem w procesie tworzenia programu był dobór kadry naukowo-dydaktycznej o zróżnicowanej wiedzy i doświadczeniu w zakresie najnowszych koncepcji nauczania zdobytych dzięki współpracy z renomowanymi uczelniami europejskimi. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi zagranicznymi rozpoczęła się od współpracy z Centrum na Monte do Gozo w Hiszpanii, w którym prowadzi się spotkania dla rodzin, a także pomoc rodzinom emigrantów zarobkowych. Studenci kierunku nauk o rodzinie wyjeżdżają tam na 2-miesięczne staże. Do grona interesariuszy należą także Instytuty Nauk o Rodzinie w Rzymie (na Uniwersytecie Laterańskim, z którym Wydział podpisał stosowną umowę) oraz w Salamance. Ponadto są podejmowane działania zmierzające do sformalizowania współpracy w zakresie poszerzania grona interesariuszy zagranicznych, m.in. z Kliniką Mediacji w Preszowie oraz Wydziałem Teologicznym w Koszycach (nauki o rodzinie).

Koncepcja kształcenia jest zgodna z celami polityki jakości określonej w uchwale nr 10 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 stycznia 2014 oraz Uchwałą nr 51 Rady Wydziału Teologicznego z dnia 19 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia Nowego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają nowe tendencje pojawiające się w ramach nauk o rodzinie

jako nowej dyscypliny. W okresie tworzenia specjalności na wizytowanym kierunku odbywały się konsultacje w tym zakresie z ośrodkami akademickimi nauk o rodzinie oraz z interesariuszami zewnętrznymi. Wyrazem zorientowania na potrzeby rynku pracy są wybrane specjalności: pozamedyczna pomoc hospicyjno-geriatryczna (I st.) i mediacje rodzinne (II st.). Plany te nie są jednak do końca kompatybilne, gdyż równolegle utworzono studia międzywydziałowe, które prowadzi jednostka: Organizacja opieki nad osobą starszą, stanowiące konkurencję dla specjalności na naukach o rodzinie. Kierunek posiada natomiast swoją specyfikę i wyróżniające punkty ciężkości (duchowość rodzinna, obrzędowość rodzinna na Kaszubach), przez które może być rozpoznawalny.

Jednostka podejmuje działania w kierunku umiędzynarodowienia zapisane w dokumencie Strategia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na lata 2012-2020 zatwierdzonej przez Radę Wydziału Teologicznego 15 listopada 2012 roku, przez konsultacje z ośrodkami zagranicznymi w Ružomberoku i Uniwersytetem Laterańskim w Rzymie oraz przez nawiązanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami w Preszowie na Słowacji i Universidad de Navarra w Hiszpanii.

1.3 Uchwałą Nr 27 Senatu UMK w Toruniu z dnia 26.02.2013 prawidłowo przyporządkowano kierunek nauki o rodzinie do dwóch obszarów kształcenia: nauk humanistycznych i społecznych. Zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały Senatu UMK nr 72 z 27 maj 2014 r w obszarze nauk humanistycznych wskazano dziedzinę nauk humanistycznych, dyscyplinę nauki o rodzinie oraz dziedzinę nauki teologiczne. W obszarze nauki społeczne wskazano dziedzinę nauki społeczne w dyscyplinach pedagogika, psychologia i socjologia; w dziedzinie nauk prawnych wskazano dyscyplinę prawo kanoniczne. Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku odnoszą się do wskazanych obszarów i dziedzin i powiązane są z nimi, zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 2 listopada 2011 roku w sprawie KRK (Dz. U. 2011 nr 253 poz. 1520). Efekty kształcenia dla kierunku nauki o rodzinie spełniają wymagania uniwersyteckie.

1.4. Efekty kształcenia na dla studiów I i II stopnia na kierunku nauki o rodzinie (profil ogólnoakademicki) zostały określone Uchwałą Nr 27 Senatu UMK z dnia 26.02.2013 (zał. 2) i zmienione Uchwałą Nr 72 Senatu UMK z dnia 27.05.2014. Są one zgodne z wymogami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r., art. 2, ust. 1, pkt 14b oraz spójne z wybranymi efektami kształcenia obszaru, określonymi w KRK przez odnoszenie się do odpowiednio przyporządkowanych efektów kierunkowych do efektów obszarowych. Poprawne jest powiązanie efektów przypisanych do poszczególnych zajęć z efektami obszarowymi i kierunkowymi. Na kierunku nauki o rodzinie oferowane są odpowiednio następujące specjalności: I stopień: nauczycielska - wychowanie do życia w rodzinie i etyka; asystent i doradca rodzinny; pozamedyczna pomoc hospicyjno-geriatryczna; II stopień: nauczycielska – wychowanie do życia w rodzinie i etyka; mediacje rodzinne. Faktycznie realizowane są: asystent i doradca rodzinny (I) oraz mediacje rodzinne (II). Szczegółowe efekty kształcenia są spójne z efektami kształcenia ocenianego kierunku i pozwalają osiągnąć kierunkowe efekty kształcenia na drodze realizacji efektów specjalnościowych i praktyk zawodowych.

Ponieważ na ocenianym kierunku istnieje specjalność nauczycielska (nauczyciel wychowania do życia w rodzinie i etyki), ZO stwierdza, że efekty kształcenia na I i II stopniu są zgodne ze standardami kształcenia dla uprawnień pedagogicznych w myśl art. 9c Ustawy PSW (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Studenci wizytowanego kierunku studiów zapoznawani są z efektami kształcenia na pierwszych zajęciach każdego kursu przez nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za realizację przedmiotu. Mają także dostęp do efektów kształcenia za pośrednictwem sylabusów, które publikowane są m.in. na stronie internetowej jednostki. Mimo iż w opinii studentów efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, to jednak w czasie spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, że efekty kształcenia w znaczącej większości związane są z kształceniem teologicznym, co – ich zdaniem – powoduje słabsze przygotowanie do pracy z osobami niewierzącymi. Analiza efektów kształcenia przez ZO nie potwierdza takiej opinii.

1.5.1. Kształcenie na ocenianym kierunku obejmuje przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela wychowania do życia w rodzinie i etyki (nierealizowane za względu na brak

zainteresowania). Przygotowanie pedagogiczne w Uczelni reguluje Zarządzenia Nr 64 Rektora UMK z 11.05.2012 w sprawie wprowadzenia w UMK jednolitego modelu kształcenia nauczycieli na studiach wyższych. Program studiów jest dostosowany do warunków określonych w standardach wydanych na podstawie art. 9b Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zasadniczo zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, zapewniając spójność zakładanych efektów kształcenia z treściami programowymi. Do kluczowych treści kształcenia należą: psychologia małżeństwa i rodziny, socjologia rodziny oraz pedagogika rodziny oraz kwestie moralne małżeństwa ujęte w kontekście teologicznym. Efektami kształcenia są w tym kontekście: K_W 15 - student ma: ma podstawową wiedzę o uczestnikach działalności wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej oraz student posiada umiejętność K_U 02 - potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu nauk o rodzinie oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów wychowawczych, opiekuńczych, kulturowych, religijnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań. Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z treściami kształcenia oraz z ogólnoakademickim profilem kształcenia umożliwiającym zdobycie pogłębionej wiedzy i jest powiązana z zakresem badań prowadzonych w jednostce. Dobór treści na specjalności nauczycielskiej na studiach I i II stopnia jest zgodny ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Efekty odzwierciedlają współczesną metodologię badań w zakresie nauk o rodzinie oraz aktualny stan wiedzy w tej dyscyplinie. Prezentacja treści programowych i ich powiązanie z efektami kształcenia znajduje się w bardzo szczegółowych sylabusach przedmiotów. Treści programowe i wykazy literatury w sylabusach uwzględniają aktualny stan wiedzy w dyscyplinie.

ZO zwraca jednak uwagę na pojawiające się zastrzeżenia dotyczące treści programowych. W programie studiów I stopnia, w ramach specjalności „doradca i asystent rodziny”, w module specjalnościowym zabrakło treści realizujących zagadnienia dotyczące doradcy. Ponadto w ramach tej specjalności studenci najpierw odbywają praktyki, a dopiero semestr później mają w programie przedmiot „Organizacje pozarządowe jako forma wspierania rodziny”. Wątpliwości merytoryczne budzi też fakt, że wyróżnia się organizacje pozarządowe, a pomija pozostałe podmioty systemu wsparcia społecznego.

W programie studiów II stopnia, w ramach specjalności „mediacje rodzinne”, nie ma zajęć z metodyki mediacji, a jest jedynie przedmiot: „Techniki prowadzenia negocjacji i mediacji”). Na ten problem zwrócili uwagę także studenci obecni na spotkaniu z ZO. Brak tych zajęć utrudnia osiągnięcie efektu kształcenia K_U02 w postaci analizowania i interpretowania problemów wychowawczych.

Metodyka prac dyplomowych na ocenianym kierunku oraz stawiane im wymagania są zgodne z koncepcją i profilem kształcenia oraz obszarami kształcenia, do których kierunek został przyporządkowany, uwzględnia także specyfikę tematyczną specjalności w ramach kierunku.

1.5.3. Na kierunku nauki o rodzinie stosuje się różne metody i formy pracy, które aktywizują studentów i pozwalają im osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Stosowane zróżnicowane metody dydaktyczne (podające, eksponujące i poszukujące) umożliwiają samodzielne uczenie się studenta, które obejmuje formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór właściwych narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników badań. Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzone są w formie wykładów monograficznych, konwersatoriów, ćwiczeń, seminariów, praktyk oraz lektoratów.

W opinii studentów, na wizytowanym kierunku studiów stosowane są różne metody kształcenia oparte na słowie, takie jak wykład czy dyskusja, metody oparte na działaniu praktycznym zapewniające studentom udział w inscenizowanych scenkach odwzorowujących rzeczywistość oraz praktyki mające na celu przygotowanie studentów do przyszłej pracy zawodowej w charakterze nauczyciela w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych lub mediatora w zależności od wybranej specjalności. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, m.in. poprzez przygotowanie do prowadzonych na zajęciach dyskusji, a także kolokwiów czy egzaminów. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA stosowane metody kształcenia przygotowują do prowadzenia badań naukowych, a studenci studiów II stopnia włączani są do prowadzonych przez jednostkę badań.

Potwierdzeniem poprawności sprawowanej opieki naukowej nad magistrantem jest dobra jakość prac dyplomowych, które też w zasadniczej większości są adekwatnie oceniane (zob. zał. nr 4). Na kierunku nie prowadzi się kształcenia na odległość.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia wyznaczonych dla ocenianego kierunku. Czas trwania kształcenia opisany jest w sylabusie każdego przedmiotu i podzielony jest na godziny wykładowe (z nauczycielem akademickim) oraz pracę własną studenta. Orientację z nakładzie pracy studenta daje konsekwentnie stosowany przelicznik punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS na ocenianym kierunku nie budzi zastrzeżeń – jest konsekwentna (1 ECTS = 25-30 godzin pracy, co jest zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 września 2011 roku, § 2, ust. 2). Punktacja ECTS dla każdego przedmiotu została opisana w sylabusie. Program studiów na ocenianym kierunku spełnia wymóg realizacji ponad 50% ogólnej liczby ECTS w ramach przedmiotów, które są powiązane z prowadzonymi badaniami w dyscyplinie nauki o rodzinie. Do przedmiotów tych należą między innymi: Metodologia badań społecznych, andragogika, pedagogika starzenia się, umierania i żałoby; prawodawstwo rodzinne kościelne i cywilne; rodzina jako środowisko opiekuńczo-wychowawcze; demograficzne uwarunkowania życia rodzinnego.

W toku I stopnia studiów student uzyskuje 180 punktów ECTS, a w toku II stopnia – 120 punktów ECTS. Spełnia to wymogi ustawy o szkolnictwie wyższym, która wymaga co najmniej 180 punktów ECTS na stopniu I oraz co najmniej 90 punktów ECTS na stopniu II.

Liczba punktów ECTS przypisana modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami wynosi dla specjalności „Doradca i asystent rodziny” 141 punktów ECTS, co stanowi 78% ogólnej liczby ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami na studiach II stopnia dla specjalności „Mediacje rodzinne” wynosi 94 punkty ECTS, co stanowi 78% ogólnej liczby ECTS.

W programie studiów uwzględniono łączną ilość punktów, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów w wysokości 109 punktów na pierwszym stopniu kształcenia i 68 na drugim stopniu kształcenia. Liczba punktów ECTS z zakresu nauk podstawowych dla danego kierunku, do którego odnoszą się efekty kształcenia na pierwszym stopniu wynosi 108, zaś na drugim stopniu wynosi 59 pkt ECTS. W programie studiów uwzględniono liczbę punktów z zakresu zajęć praktycznych, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych dla I stopnia w wysokościach odpowiednio przypisanych do poszczególnych specjalności: Specjalność nauczycielska 35, Specjalność doradca i asystent rodziny 40, Specjalność pozamedyczna pomoc hospicyjno-geriatryczna 31. Dla II stopnia w tym zakresie przewidziano odpowiednio liczby punktów: Specjalność nauczycielska 31; Specjalność mediacje rodzinne 32.

Student winien uzyskać minimalną liczbę punktów ECTS w ramach zajęć ogólnouczelnianych na I stopniu w wysokości 8 pkt. ECTS i 4 pkt. ECTS na stopniu II. W programie przewidziano liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać z obszaru nauk społecznych w wysokości większej niż 5. W ten zakres wchodzi z socjologii, pedagogiki i prawa rodzinnego. Z zakresu zajęć z języka obcego studenci I stopnia muszą uzyskać 5 pkt. ECTS na I stopniu. Zajęcia z wychowania fizycznego są przewidziane na pierwszym stopniu i pozwalają na uzyskanie 2 punktów ECTS. Jednostka nie prowadzi studiów o profilu praktycznym. Studenci I stopnia muszą uzyskać łącznie 2 punktów ECTS w ramach praktyk, zaś studenci II stopnia uzyskują w ramach praktyk 2 punkty ECTS obok praktyk uwzględnionych w ramach programu studiów.

1.5.6 Program kształcenia na kierunku nauki o rodzinie stwarza możliwość uzyskania wymaganych ponad 30% ogólnej liczby ECTS w ramach przedmiotów do wyboru, m.in. poprzez możliwość wyboru modułów specjalnościowych i seminariów dyplomowych oraz wykładów ogólnouczelnianych. Studenci mają także możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych i ogólnouczelnianych. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię jednak, iż zbyt wiele przedmiotów związanych jest tematycznie z teologią, a nie z naukami o rodzinie. Nie jest to zasadne, gdyż zakres tych zajęć nie przekracza 10% całej oferty zajęć.

1.5.7. Dobór form zajęć na wizytowanym kierunku podyktowany jest charakterem prowadzonego

przedmiotu oraz przypisanymi efektami kształcenia. Program studiów na kierunku nauki o rodzinie posiada zrównoważoną liczbą godzin wykładowych i ćwiczeniowych, a proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na ocenianym kierunku prowadzi się zróżnicowane formy zajęć dydaktycznych – co potwierdzają zapisy dotyczące metod w sylabusach. Forma zajęć i liczebność grup są zgodne z Uchwałą Nr 47 Senatu UMK z 26.05.2009 (z późn. zm.). Liczba studentów na poszczególnych latach nie wymaga podziału na mniejsze grupy zajęciowe i umożliwia prowadzenie bardziej spersonalizowanych działań. Na seminariach magisterskich są małe grupy dostosowane do wymogów dydaktycznych. Harmonogram zajęć dydaktycznych na wizytowanym kierunku odpowiada zasadom higieny procesu nauczania. Istniejąca w Jednostce Platforma *Moodle* umożliwia prowadzenia kształcenia na odległość, ale nauczyciele akademicy nie wykorzystują tej możliwości.

Studenci wizytowanego kierunku studiów obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż organizacja procesu kształcenia pozwala na osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Według studentów liczebność grup dostosowana jest do możliwości lokalowych i dydaktycznych jednostki. Ich zdaniem, proporcja różnych form zajęć umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

ZO dostrzega na specjalności „mediacje rodzinne, zbyt małą liczbę zajęć z metodyki pracy mediatora, co powoduje ograniczenie możliwości realizacji efektów kształcenia w tym obszarze (jedynym przedmiotem są „techniki prowadzenia negocjacji i mediacji”) oraz nie przygotowuje studentów w satysfakcjonującym stopniu do realizacji zawodu mediatora przez zbyt małą, w ocenie studentów, liczbę godzin zajęć praktycznych. ZO po wysłuchaniu studentów potwierdza, że proponowany plan zajęć nie przygotowuje studentów w stopniu satysfakcjonującym do realizacji zawodu mediatora. Zaledwie tygodniowa praktyka mediacyjna wydaje się zbyt krótka.

Uzdolnieni studenci nauk o rodzinie mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez realizację Indywidualnego Planu Studiów, natomiast studenci z niepełnosprawnościami poprzez realizację Indywidualnej Organizacji Studiów. Zasady indywidualnego trybu studiowania określa Regulamin Studiów UMK w Toruniu wprowadzony Uchwałą Nr 57 Senatu UMK z dnia 28.04.2015. Na kierunku nie stosuje się metod kształcenia na odległość.

1.5.8. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 64 Rektora UMK z 11.05.2012 w sprawie wprowadzenia w UMK jednolitego modelu kształcenia nauczycieli na studiach wyższych, organizacją praktyk przedmiotowo-metodycznych zajmuje się jednostka prowadząca kierunek, a prowadzeniem praktyk pedagogicznych – Wydział Nauk Pedagogicznych UMK. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk normuje *Instrukcja praktyk przedmiotowo-metodycznych Wydziału Teologicznego* oraz *Regulamin praktyki pedagogicznej UMK*. Studenci nauk o rodzinie w ramach realizowanych specjalności odbywają odpowiednio: na I stopniu tygodniową praktykę w poradniach życia rodzinnego (dla kierunku), a w ramach specjalności "Doradca i asystent rodziny" - 3 tygodnie praktyki zawodowej sprofilowanej; na II stopniu – praktyka w instytucjach rodzinnych (1 tydzień) i praktyka mediacyjna (1 tydzień). Na opcjonalnej specjalności nauczycielskiej przewidziano 180 godz. praktyk przedmiotowych i 30 godz. praktyki pedagogicznej. Taki wymiar jest zgodny z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 17.01.2012 w przypadku specjalności dwuprzedmiotowej (etyka i wychowanie do życia w rodzinie). W załączniku nr 2 dołączonym do uchwały Senatu UMK nr 72 z 27 maja 2014 wskazano na efekty kształcenia dotyczące praktyk zawodowych. Student ma podstawową wiedzę o strukturze i funkcjach systemu rodzinnego; celach, podstawach prawnych, funkcjonowaniu wybranych instytucji wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych i pomocowych (K_W14) oraz potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych (K_U13). Efekty kształcenia dla praktyk o specjalności nauczycielskiej są zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Student ma możliwość wyboru miejsca praktyk, ale istnieje też lista instytucji, z której może skorzystać. Liczba placówek jest dostosowana do liczby studentów, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA. Efekty i treści kształcenia dla obydwu typów praktyk oraz ich termin realizacji zgodne są z efektami kształcenia zakładanymi dla studiów na ocenianym kierunku. Zarówno zasady odbywania praktyk, jak i zasady zaliczania są studentom w prawidłowy sposób udostępniane.

Praktyki koordynuje wydziałowy opiekun praktyk, który odpowiada za nie merytorycznie. Procedury

dokumentowania i zaliczania praktyk są poprawne, a dokonują się na podstawie dzienniczka praktyk, opinii opiekuna ze strony placówki oraz sprawozdania studenta. Zaliczenie praktyk odbywa się po rozmowie z wydziałowym opiekunem praktyk. Dokumentacja praktyk przechowywana jest do zakończenia studiów.

1.5.9. Program studiów na wizytowanym kierunku studiów przewiduje lektoraty z języka obcego, a także zajęcia fakultatywne i ogólnouczelniane w języku angielskim. Jako słabszą stronę lektoratów z języka obcego studenci wskazali brak słownictwa specjalistycznego związanego tematycznie z naukami o rodzinie. Jednostka uczestniczy w programie Erasmus+.

Wydział Teologiczny, w którym jest realizowany oceniany kierunek nauki o rodzinie implementuje podstawowe założenia internacjonalizacji w następujących obszarach:

- wykłady otwarte i warsztaty dla studentów, prowadzone przez zaproszonych gości zagranicznych. Są one wynikiem intensywnie realizowanej współpracy międzynarodowej z naukowcami oraz praktykami. Warsztaty podejmują istotne i aktualne kwestie związane z programem kształcenia, poszerzają wiedzę studentów, rozwijają ich umiejętności i kompetencje.
- wykłady zagranicznych profesorów w ramach konferencji naukowych.
- wizyty studyjne profesorów z zagranicznych uniwersytetów i organizowane „wykłady otwarte” (np. prof. z Uniwersytetu Abat Oliba CEU w Barcelonie mówił o sytuacji rodziny w Hiszpanii), podczas których studenci mają możliwość rozwiązywania konkretnych „case-studies”.
- zorganizowanie cyklu tzw. „Debat Nawarryjskich”, w których poruszano zagadnienia dotyczące życia społecznego, w tym sytuacji rodziny we współczesnej Europie (wydarzenie organizowane na przemian w Polsce i Hiszpanii – „Debates Polacos en Navarra”).
- zwiększająca się oferta wykładów w językach obcych z zakresu nauk o rodzinie. Studenci bardzo pozytywnie ocenili stworzoną im możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w języku angielskim.

1.6.1. Kryteria i zasady rekrutacji na ocenianym kierunku na rok bieżący określa Uchwała Nr 74 Senatu UMK z 27.05.2014. Rekrutacja na I stopień nauk o rodzinie odbywa się na podstawie konkursu świadectw, a pod uwagę brany jest wynik z egzaminu maturalnego z jednego ze wskazanych przez kandydata przedmiotów [do wyboru: język polski (część pisemna), język obcy nowożytny (część pisemna), matematyka, biologia, geografia, historia, wiedza o społeczeństwie, filozofia lub historia sztuki]. Rekrutacja na studia II stopnia dotyczy absolwentów wszystkich kierunków studiów legitymujących się co najmniej tytułem licencjata. Rekrutacja ta prowadzona jest na podstawie konkursu ocen z dyplomów, a w przypadku absolwentów studiów zagranicznych na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Zasady rekrutacji dostępne są na stronie internetowej jednostki. Polityka rekrutacyjna respektuje zasadę zapewnienia wszystkim kandydatom równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku. Przyjęte kryteria pozwalają na właściwy dobór kandydatów do podjęcia studiów na kierunku nauki o rodzinie. W ramach zapewniania równych szans oferuje się także wsparcie w procesie kwalifikacyjnym i jego konieczne modyfikacje dla osób z niepełnosprawnością. Informacje o wymaganiach rekrutacyjnych i kryteriach kwalifikacji są aktualne i zrozumiałe dla przeciętnego kandydata. W opinii studentów wymagania rekrutacyjne dostosowane są do specyfiki wizytowanego kierunku studiów.

1.6.2. Uchwała Nr 91 Senatu UMK z 26.03.2015 w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w UMK w Toruniu oraz Zarządzenie Nr 51 Rektora UMK z 26.04.2016 w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w UMK w Toruniu określają zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Jednostka prowadząca oceniany kierunek nie dokonała jeszcze implementacji rozporządzeń władz centralnych. Procedura przyjęta w UMK pozwala na identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Tryb i zasady potwierdzania efektów uczenia się poza Uczelnią przyjęte dla UAM są zgodne z warunkami określonymi w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym w art. 170e-170g.

1.7.1. Sprawdzanie i ocenianie efektów kształcenia na kierunku nauki o rodzinie odbywa się na podstawie prac etapowych, zaliczeń na ocenę, egzaminów oraz pracy dyplomowej i egzaminu

dypłomowego. Każdemu przedmiotowi przypisane zostały efekty kształcenia podlegające weryfikacji i dotyczy to także języków obcych. Metody oceniania są przedstawiane przez nauczycieli akademickich na początku każdego semestru zajęć. Dominują egzaminy ustne oraz pisemne, studenci często przygotowują również prace zaliczeniowe (esej, referat, prezentacje) na zadane lub wybrane tematy. W odniesieniu do ćwiczeń sprawdzanie osiągnięcia efektów kształcenia realizowane jest poprzez ocenę przygotowania do zajęć i aktywności studentów na zajęciach. W czasie spotkania z ZO PKA studenci uznali, że sposoby weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są adekwatne do ich treści. Potwierdzają to analizy zapisów z sylabusów przedmiotowych.

Zasady procesu dyplomowania określa Zarządzenie Nr 59 Rektora UMK z 28.05.2009 w sprawie procedury ukończenia studiów wyższych w UMK oraz Zarządzenie Nr 45 Rektora UMK z 18.04.2016 o postępowaniu w sprawie nadania tytułu zawodowego w UMK w Toruniu. W procesie przygotowywania pracy dyplomowej studenci uczestniczą w seminariach i są oceniani na podstawie pracy z opiekunem w ramach seminarium dyplomowego. ZO PKA stwierdza, że proces dyplomowania przebiega prawidłowo. Ocena prac dyplomowych jest poprawna i adekwatna, zaś same prace są na dobrym poziomie, co potwierdziła analiza losowo wybranych prac dyplomowych (Załącznik nr 4). Jedyne zastrzeżenie budzi fakt, że studenci wizytowanego kierunku studiów w trakcie egzaminu dyplomowego na II stopniu odpowiadają wyłącznie na pytania dotyczące pracy dyplomowej, zaś na studiach I stopnia tylko czasem pojawia się pytanie dotyczące zakresu kierunkowego.

Na kierunku prowadzi się archiwizację dokumentacji procesu kształcenia w postaci prac etapowych, testów, wypełnionych dzienniczek praktyk. Analiza tej dokumentacji pokazuje, że prace etapowe były oceniane obiektywnie, kryteria oceny były w zasadniczej większości czytelne i przejrzyste. Prace ocenione są zgodnie z przyjętymi, w sylabusie kryteriami, wskazują na zróżnicowany poziom wiedzy studentów na temat przedmiotu wykładu (Załącznik nr 3).

1.7.2. Na kierunku nauki o rodzinie stosowane są przejrzyste kryteria zapewniające transparentność systemu oceniania. Podstawowe zasady systemu sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia określa Regulamin Studiów UAM. Metody oceny wynikają bezpośrednio z formy prowadzenia zajęć i są prezentowane przez nauczycieli akademickich na początku semestru. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia opisano przy każdym przedmiocie (sylabus) i są one porównywalne. Jednoznaczne kryteria sprawdzania stosuje się także w ocenie efektów uzyskanych w ramach praktyk zawodowych. W przypadku egzaminów dyplomowych egzamin odbywa się komisyjnie, składają się na niego odpowiedzi na pytania postawione przez wszystkich członków komisji. Pytania odnoszą się generalnie do pracy dyplomowej.

Studenci w czasie spotkania z ZO PKA potwierdzili, że są zapoznawani przez nauczycieli akademickich z ustalonymi zasadami w czasie pierwszych zajęć, a zasady te są konsekwentnie realizowane. Studenci obecni na spotkaniu przyznali, że mają dostęp do sprawdzonych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, a także mogą uzyskać informację zwrotną o popełnionych błędach. W ocenie studentów wpływa to pozytywnie na transparentność systemu ocen i poczucie obiektywizmu oceniania. Opinie studentów potwierdzone zostały przez ewaluację protokołów dyplomowych.

3. Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku nauki o rodzinie na Wydziale Teologicznym UMK odpowiada misji i strategii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i współbrzmi ze strategią Wydziału Teologicznego UMK. Analiza realizowanej koncepcji kształcenia pokazuje, że na ocenianym kierunku korzysta się z krajowych, jak również choć w mniejszym stopniu z zagranicznych doświadczeń, co umożliwia doskonalenia koncepcji kształcenia. Plany rozwoju kierunku uwzględniają zmiany zachodzące w naukach o rodzinie, choć utworzony nowy kierunek opieki nad osobą starszą może zaburzać klarowność polityki perspektywicznej, przynajmniej w odniesieniu do specjalności na studiach I stopnia. Może się jednak przyczynić do opracowania bardziej precyzyjnych planów rozwoju kierunku nauki o rodzinie.

Zatwierdzone efekty kształcenia dla ocenianego kierunku potwierdzają troskę o ich zgodność z aktualnym stanem wiedzy w obszarach, do których kierunek został przyporządkowany. Realizowany program kształcenia zasadniczo umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia, poza

wskazanymi w raporcie nielicznymi uchybieniami. Opis efektów kształcenia przygotowany został zgodnie z zasadami wprowadzania KRK dla szkolnictwa wyższego. Efekty kształcenia na ocenianym kierunku uwzględniają zdobywanie pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych. Studenci pozytywnie ocenili sposób sformułowania, realność i weryfikowalność efektów kształcenia dla ocenianego kierunku.

Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja procesu kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Realizacja procesu dydaktycznego jest poprawna i zorientowana na jakość kształcenia. Istnieje możliwość adaptacji procesu kształcenia do potrzeb studentów wybitnych oraz z niepełnosprawnością.

Analiza przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego oraz kryteriów rekrutacji określonych w Uchwale Senatu UAM pokazuje, iż nie zawierają one przepisów dyskryminujących i przestrzegają zasady równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku. Formalnie określony, choć nie wdrożony na kierunku jest proces weryfikacji efektów kształcenia zdobytych poza uczelnią.

Na ocenianym kierunku stworzony został system oceniania zapewniający równe traktowanie wszystkich studentów oraz bezstronność i obiektywizm w ocenianiu. Studenci dobrze oceniają zarówno formy prowadzonych zajęć, jak i metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia.

4. Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

- ZO postuluje synchronizację działań edukacyjnych w celu uniknięcia konkurencyjności specjalności na I stopniu, w obliczu utworzenia zakresowo podobnych studiów międzywydziałowych w jednostce (opieka nad osobą starszą).
- W ramach specjalności „doradca i asystent rodziny” (I st.) w module specjalnościowym należy w większym stopniu zrealizować problematykę dotyczącą doradcy.
- ZO zaleca zrealizowanie w programie zajęć na specjalności „doradca i asystent rodziny” (I st.) przedmiotu „Organizacje pozarządowe jako forma wspierania rodziny”, a dopiero potem odbycie praktyk studenckich w organizacjach pomocowych dla rodziny. W wykładzie warto także uwzględnić pozostałe podmioty systemu wsparcia społecznego rodziny.
- ZO zaleca w programie studiów II stopnia (specjalność „mediacje rodzinne”) wprowadzenie zajęć z metodyki mediacji.
- Po uwagach studentami wizytowanego kierunku ZO PKA postuluje zmianę profilu wykładania niektórych przedmiotów, które mimo iż nominalnie są zajęciami z zakresu nauk o rodzinie, to tematycznie związane są z teologią.
- Zaledwie tygodniowa praktyka mediacyjna wydaje się zbyt krótka. ZO po wysłuchaniu studentów potwierdza, że proponowany plan zajęć nie przygotowuje studentów w stopniu satysfakcjonującym do realizacji zawodu mediatora. Zaleca się bardziej specjalnościowe sprofilowanie kształcenia przez zwiększenie liczby godzin zajęć praktyki w tym zakresie.
- Zaleca się umożliwienie studentom uczestniczenia w zajęciach z języka nowożytnego specjalistycznego, albo przynajmniej wprowadzenie do lektoratów elementów słownictwa specjalistycznego dotyczącego nauk o rodzinie.
- ZO zaleca wprowadzenie do egzaminu dyplomowego na I i II stopniu nauk o rodzinie obligatoryjnych pytań z kierunku, a nie tylko z zakresu pracy dyplomowej.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są

z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaro­m kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena spełnienia kryterium 2: **w pełni**

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1. Do minimum kadrowego na kierunku „nauki o rodzinie” – łącznie dla studiów I i II stopnia Uczelnia zgłosiła 12 nauczycieli akademickich, w tym 10 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 2 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on. Liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla ocenianego kierunku spełnia określone wymogi prawne określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe oraz wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych i jest adekwatna dla prowadzonego profilu ogólnoakademickiego, pierwszego i drugiego stopnia studiów. Kadra dydaktyczna, swoim dorobkiem naukowym odpowiada wskazanym obszarom kształcenia z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. Ponieważ w Polsce, ze względu na krótki czas od uzyskania uprawnień do doktoryzowania w tym zakresie, nie ma jeszcze specjalistów posiadających stopnie i tytuły naukowe z dyscypliny nauki o rodzinie, kluczowym kryterium uzasadniającym dobór nauczycieli akademickich do minimum kadrowego jest posiadany przez nich dorobek w postaci publikacji z nauk o rodzinie. Struktura ich kwalifikacji jest wystarczająca do osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla tego rodzaju studiów, zgodnie z odpowiednią uchwałą Senatu. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarach wiedzy odpowiadającym obszarom kształcenia, wskazanych dla tego kierunku studiów. Posiadają też wymagane kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Stąd też Zespół oceniający do minimum kadrowego kierunku nauki o rodzinie studia I i II stopnia zaliczył wszystkie proponowane przez uczelnię osoby.

Minimum kadrowe ocenianego kierunku jest stabilne, analiza informacji zawartych w raporcie samooceny oraz teczkach osobowych kadry stanowiącej minimum kadrowe wykazała, iż nauczyciele akademicy wskazani do minimum ocenianego kierunku studiów są zatrudnieni w Uczelni powyżej 4 lat. Z prezentowanego minimum kadrowego, UMK stanowi pierwsze miejsce pracy dla wszystkich osób.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów wynosi na ocenianym kierunku: dla studiów I stopnia – 1: 3,6 (10 nauczycieli stanowiących minimum kadrowe oraz 36 studentów), dla studiów II stopnia – 1: 4,08 (12 nauczycieli stanowiących minimum kadrowe oraz 49 studentów). Zatem spełnione są wymagania dotyczące stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *nauki o rodzinie*, do liczby studentów tego kierunku pierwszego i drugiego stopnia.

Zajęcia dydaktyczne z większości przedmiotów są obsadzone w sposób prawidłowy; kwalifikacje i

kompetencje naukowe nauczycieli akademickich prowadzących te zajęcia pozwalają osiągnąć założone dla większości przedmiotów efekty kształcenia. Jednakże, nadal, u niektórych osób przeważa dorobek z wyraźnym odniesieniem do teologii, a tym samym należałoby uwypuklić te aktywności, które wprost odnoszą się do nauk o rodzinie.

Na wyjaśnienie oraz doprecyzowanie zasługują następujące kwestie:

a) profesor nauk teologicznych, prowadzi przedmioty, m.in.: z psychologii rozwojowej, psychologii społecznej czy psychologii małżeństwa i rodziny – zaprezentowany dorobek nie odzwierciedla tych zagadnień (prezentowany dorobek, chociaż znaczący, nie znajduje przełożenia „wprost” w podejmowanych specjalnościach psychologicznych);

b) doktor habilitowany nauk teologicznych – prowadzi przedmioty m.in.: socjologię rodziny, wstęp do socjologii.

2.2. Uzupełniająca kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku jest zróżnicowana pod względem posiadanych stopni i tytułów naukowych, adekwatnie do wskazanych obszarów kształcenia, zgodnie z przyjętymi efektami kształcenia dla obu stopni. Tym samym, uzupełnia kadre wchodzącą w skład minimum kadrowego. Zajęcia dydaktyczne, z większości przedmiotów, są obsadzone w sposób prawidłowy; kwalifikacje i kompetencje naukowe nauczycieli akademickich prowadzących te zajęcia pozwalają na osiąganie przez studentów, założone dla większości przedmiotów, efekty kształcenia. Poszczególni nauczyciele akademicy prowadzą badania naukowe, stosownie do swoich zainteresowań oraz wskazanych obszarów badań. Prezentowany dorobek naukowy w zakresie nauk o rodzinie znajduje potwierdzenie w wykazie publikacji, tak krajowych, jak i zagranicznych, jak również w uczestnictwie w konferencjach o charakterze lokalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

Kadra dydaktyczna, w większości przypadków, prowadzi moduły/przedmioty zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami oraz prezentowanym dorobkiem naukowym. Jest to zespół z dużym doświadczeniem edukacyjnym, jednocześnie starający się nabywać nowe umiejętności i kompetencje we współpracy z instytucjami, organizacjami czy stowarzyszeniami pracującymi z i na rzecz rodziny.

Władze Wydziału starają się obciążać kadre dydaktyczną zgodnie z posiadanymi przez nich kwalifikacjami i wskazywanym dorobkiem naukowym. Hospitowane zajęcia reprezentowały wysoki poziom merytoryczny, jak i metodyczny.

Wydział Teologii nie prowadzi zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Cele strategii rozwojowej Wydziału nie różnią się zasadniczo od planów rozwoju całego Uniwersytetu, które sprowadzają się do triady: nauka-kształcenie-zarządzanie. Kadra naukowo-badawcza wskazywała na słabe i mocne strony w kształceniu studentów kierunku *nauki o rodzinie*. Silna strona to niewątpliwie profesjonalna kadra nauczająca, wskazująca młodym możliwe przestrzenie pracy z rodziną oraz możliwe drogi dalszego rozwoju naukowego. Silnie podkreślano zaangażowanie otoczenia zewnętrznego w rozwój programów kształcenia czy bezpośrednio w dydaktykę (praktyki). Wśród słabych stron wskazywano na niewielką mobilność studencką (programy Erasmus + i MOST), jak również samych nauczycieli akademickich. Nadto, wskazano na zbyt małą skuteczność pozyskiwania krajowych i zagranicznych grantów badawczych i środków ze źródeł zewnętrznych. Jednocześnie wskazywano osoby, które mogą się poszczycić znaczącymi sukcesami w tym obszarze. Pośród potencjalnych zagrożeń, wskazano na duże zbiurokratyzowanie działalności naukowej i dydaktycznej (rozbudowana praca dokumentacyjna i sprawozdawcza) skutkujące wzrostem obowiązków niezwiązanych z działalnością naukową, badawczą i dydaktyczną; obniżający się poziom merytoryczny młodzieży zgłaszającej się na studia czy niekorzystne zmiany demograficzne, przewidywane w perspektywie kolejnych kilkunastu lat, które mogą wpłynąć na brak chętnych studiujących na kierunku *nauki o rodzinie*.

Wśród szans, wskazano przynależność kierunku *nauki o rodzinie* do Uniwersytetu o wysokiej renomie naukowo-badawczej(UMK), jak również zwiększanie liczby umów partnerskich z innymi wydziałami zagranicznymi, z możliwością studiowania poza granicami kraju w programie Erasmus+.

2.3. Polityka kadrowa na kierunku *nauki o rodzinie* prowadzona jest na zasadach ogólnie przyjętych w Uniwersytecie. Motywowanie nauczycieli do podnoszenia kwalifikacji oraz dalszy rozwój kompetencji odbywa się w oparciu o funkcjonujący na uczelni projakościowy system motywacyjny

(m.in. system okresowej oceny nauczyciela akademickiego, finansowy system nagradzania). Młodzi nauczyciele akademicy mogą korzystać z „Grantów dla młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich na Wydziale Teologicznym UMK”. Nauczyciele akademicy mają możliwość wykorzystywania urlopów naukowych dla prowadzenia badań i podnoszenia kompetencji, na ogólnie przyjętych zasadach.

W ramach podpisanych umów, wykładowcy korzystają z programu Erasmus+, co umożliwia wyjazdy na zagraniczne uniwersytety. Można tu wymienić Uniwersytet Katolicki w Rużomberku (Słowacja) oraz Wydział Teologiczny w Würzburgu (Niemcy). Ponadto pracownicy kierunku *nauki o rodzinie* odbyli zagraniczne wyjazdy naukowe do takich ośrodków naukowych jak: University of Cambridge (Wielka Brytania) i Thomas Instituut Utrecht (University of Tilburg) (Holandia), Studium Biblicum Franciscanum w Jerozolimie (Izrael), Papst Benedikt XVI Institut w Regensburgu (Niemcy).

W wymianie z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, w latach 2013-2015 wyjazdy w ramach programów Erasmus+ odbyło 12 nauczycieli akademickich z Wydziału (6 z kierunku *nauki o rodzinie*) (5 studentów) – przyjęto 6 osób (2 studentów). Pozostałe wyjazdy zagraniczne o charakterze naukowo-badawczym odbyło 28 osób, w tym jedna osoba z wydziału 14 razy. W latach 2013-2015, 6 nauczycieli akademickich prowadziło zajęcia za granicą.

Jednostka właściwie i konsekwentnie uczestniczy w międzynarodowej wymianie pracowników naukowych i dydaktycznych. W celu ciągłego rozwoju kadry naukowej oceniana jednostka oferuje swoim pracownikom możliwość wyjazdów naukowo-badawczych do zagranicznych instytucji i ośrodków badawczych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o dofinansowanie wyjazdów na konferencje lub seminaria naukowe ze środków jednostki, co sprzyja intensyfikacji umiędzynarodowienia badań naukowych oraz wymianie doświadczeń dydaktycznych. Władze Wydziału wspierają wyjazdy na konferencje i kongresy zagraniczne, zjazdy międzynarodowych Towarzystw Naukowych poprzez czytelny system ich finansowania, otwartych dla wszystkich pracowników. Środki są przeznaczane na konkretne wyjazdy, których cele są różnorakie (od kwerendy po wystąpienia z referatami); wspieranie wydawania publikacji obcojęzycznych przez finansowanie proof-reading tekstów, konsultacji językowych i szkoleń z zakresu języka angielskiego „kongresowego”. Działająca przy Wydziale Fundacja Pro Futuro Theologiae organizuje kursy szkoleniowe z jęz. angielskiego dla kadry kierunku nauki o rodzinie, aby rozwijać obecność na międzynarodowych kongresach i powiększać zakres miejsc praktyk dla studentów. Jednostka preferuje stałą współpracę z osobami posiadającymi doświadczenie międzynarodowe, odbywającymi krótko oraz długoterminowe staże badawcze na uczelniach zagranicznych oraz jako Visiting Professor. Rozwiązanie takie pozwala na rozwinięcie długoterminowej współpracy dającej korzyści w postaci wspólnych publikacji i projektów badawczych oraz opieki nad doktorantami, a także stwarza możliwości współpracy młodszym pracownikom i pozwala większej liczbie studentów na możliwość korzystania z wiedzy i umiejętności tychże pracowników.

2.4. Badania naukowe na Wydziale, a więc także na ocenianym kierunku, prowadzone są głównie w ramach badań statutowych. W latach podlegających ocenie podjęto m.in. przykładowe tematy badawcze: *Rodzina w nauczaniu Kościoła, Rodzina wobec współczesnych wyzwań kulturowych; Kształtowanie dojrzałości psychoseksualnej u osób z syndromem DDA/DDD i jej wpływ na funkcjonowanie w zakładanych przez nie rodzinach; Wpływ mediów na wychowanie w rodzinie; Filozofia rodziny u Jana Pawła II; Uzależnienie od masturbacji a zdolność konsensualna przedmiotowa; Wychowanie do miłości na katechezie*. Tematy badań statutowych odpowiadają obszarom wiedzy, do których przypisany jest kierunek *nauki o rodzinie*. A więc obszarowi nauk humanistycznych w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o rodzinie i obszarowi nauk społecznych w dziedzinie nauk społecznych.

Rezultatem tych badań jest znacząca liczba publikacji naukowych, które obejmują zarówno pozycje książkowe, artykuły w czasopismach międzynarodowych i w uznanych periodykach krajowych. Pracownicy stanowiący minimum kadrowe kierunku *nauki o rodzinie* publikują artykuły w czasopismach znajdujących się w bazie *Journal Citation Reports (JCR)* lub *European Reference Index for the Humanities (ERIH)*, a także często są recenzentami innych artykułów.

2.5. Nauczyciele akademicy mają możliwość zgłaszania projektów zmian w programach i planach studiów i zgłaszać je do powołanej Wydziałowej Rady do Spraw Efektów Kształcenia na ocenianym

kierunku. Efekty kształcenia i program studiów są przedmiotem obrad i konsultacji Rady z interesariuszami zewnętrznymi. Wynikiem pracy Rady jest doskonalenie organizacji pracy na WT UMK, rozumiane jako poprawa wewnętrznych procesów zachodzących na Wydziale (m.in. zadowolenia pracowników i studentów, dobra atmosfera i efektywność pracy).

Zaangażowanie badawcze znajduje przełożenie w nabywaniu przez nauczycieli akademickich dodatkowych umiejętności i kompetencji przydatnych w realizacji zróżnicowanych metod edukacyjnych. Nauczyciele akademicy na bieżąco aktualizują treści prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych w oparciu o prowadzone badania naukowe i poszerzanie swoich kompetencji, jak również dopracowują sylabusy przedmiotów do aktualnych standardów uczelnianych. Program studiów kierunku *nauki o rodzinie* I i II stopnia obejmuje moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami w dziedzinach związanych z tym kierunkiem studiów, którym przypisano ponad 70% punktów ECTS. Moduły te pozwalają na pogłębienie, przez studentów, wiedzy oraz nabycia umiejętności prowadzenia badań naukowych. Pracownicy Wydziału starają się dzielić swoimi doświadczeniami ze społecznością akademicką całego Uniwersytetu, jak również ze społecznością miasta Torunia. M.in. prowadzone były warsztaty analizy transakcyjnej, przy współpracy ze społecznością Szkół Katolickich im. Jana Pawła II, Stowarzyszenia Hospicjum św. Wawrzyńca w Gdyni czy z Diecezjalnym Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Toruniu.

Także studenci mają możliwość uczestniczenia w badaniach kadry nauczycielskiej, tym samym rozszerzając swoje kompetencje zgodnie z założonymi efektami kształcenia na kierunku. Prace dyplomowe podejmują tematy badań prowadzonych przez osoby prowadzące seminaria naukowe. Nauczyciele akademicy zachęcają i wspierają studentów do udziału w konferencjach naukowych. Wydział wspiera również studentów, którzy chcą uczestniczyć w spotkaniach naukowych organizowanych przez inne środowiska akademickie, jak również zachęca do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Działalność badawcza nauczycieli akademickich przekłada się na aktywność studencką w tym obszarze poprzez działalność w kołach naukowych. Pozytywnym osiągnięciem jest powołanie w 2015 r. Koła Naukowego Cooperatores Veritatis im. Benedykta XVI o szerokim spektrum aktywności naukowej.

3. Uzasadnienie oceny -

Minimum kadrowe dla kierunku *nauki o rodzinie*-studia I i II stopnia jest spełnione. Analiza dorobku naukowego nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe na kierunku *nauki o rodzinie*, pozwala uznać, iż każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek, jest reprezentowany w minimum kadrowym przynajmniej przez jednego nauczyciela akademickiego, posiadającego dorobek naukowy w obszarze wiedzy odpowiadający temu obszarowi kształcenia.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów na ocenianym kierunku spełnia wymagania dotyczące stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów, przy obowiązującym na wizytowanym kierunku 1:120, dla każdego obszaru kształcenia (§ 17 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *nauki o rodzinie* są wysokie i pokrywają wskazane obszary nauk humanistycznych i społecznych. Stanowią silne uzupełnienie dla minimum kadrowego. Jednakże, także i ich aktywność naukowo-badawcza wymaga większej mobilności międzynarodowej (wymiana np. w ramach programu Erasmus +, staże naukowe czy wykłady gościnne).

Zarówno załączona dokumentacja, jak również rozmowy prowadzone z nauczycielami akademickimi w trakcie trwania wizytacji, potwierdziły istniejące na Wydziale wysiłki na rzecz stworzenia płaszczyzny dla pełnego rozwoju osobistego kadry naukowej, podtrzymania oraz dalszego rozwoju kadry dydaktycznej. Pracownicy mają możliwość prowadzenia badań naukowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami; mają możliwość publikacji artykułów w uczelnianych periodykach naukowych (m.in. *Teologia i Człowiek*, *Scientia et Fides*). Pracownicy naukowo-dydaktyczni ocenianego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili silne wsparcie ich rozwoju naukowego i dydaktycznego ze strony władz Wydziału oraz dobrą atmosferę pracy.

Przyjęta na Wydziale polityka zmierza do konsolidacji zasobów nauczycieli akademickich, przy

współpracy studentów, do pracy naukowo-badawczej w większych zespołach. Jest to tym samym próba - ze strony władz Wydziału - przezwyciężenia niekorzystnej sytuacji prowadzenia badań „w pojedynkę”, co wpływa niekorzystnie na starania o wnioskowane projekty zewnętrzne. Praca w zespołach ma charakter interdyscyplinarny.

Tematyka badań poszczególnych nauczycieli akademickich jest wielowątkowa, często w zakresie nauk o rodzinie stanowi dorobek „uzupełniający” do dorobku z teologii. Wynika to z faktu, iż pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego są jednocześnie specjalistami z zakresu teologii. Mimo takiej sytuacji należy uznać prezentowany dorobek za wystarczający, a w przypadku niektórych osób – za znaczący. Należy docenić starania młodszej kadry naukowej, która angażuje się w sprawy naukowe na ocenianym kierunku. Do słabych stron badań naukowych należy: mała liczebność działań badawczych, zespołowych oraz niedostateczna skuteczność w aplikowaniu o naukowe granty zewnętrzne.

Przełożenie aktywności naukowo-badawczej na jakość kształcenia, w tym doskonalenie programu kształcenia odbywa się w ramach Wydziałowej Rady do Spraw Efektów Kształcenia. Jednakże, mimo silnego zaangażowania we współpracę z interesariuszami zewnętrznymi (np. w ramach praktyk) nie przeniesiono tzw. dobrych praktyk badawczych do modyfikacji planów, czego przykładem jest brak przedmiotów z obszaru doradcy w ramach specjalności „doradca i asystent rodziny” (I stopień). Podobne nieścisłości dotyczą studiów II stopnia, specjalności „mediacje rodzinne, gdzie brakuje metodyki pracy mediatora, a przez to ograniczenie możliwości realizacji efektów kształcenia w tym obszarze (jedynym przedmiotem są „techniki prowadzenia negocjacji i mediacji”).

Kadra akademicka zwiększa wysiłki na rzecz rozwoju umiejętności, zwłaszcza studentów II stopnia, w kontekście zaangażowania w badania prowadzone na Wydziale. Tak, więc kadra naukowo - dydaktyczna podejmuje badania naukowe zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, ukierunkowanymi na problematykę rodziny, wspierając także naukowe aspiracje studentów.

Mimo ogromnych wysiłków Wydziału, dominuje „nachylenie teologiczne” w kontekście aktywności działalności naukowo-badawczej. Także w obszarze aktywności akademickiej studentów brak jest swobodnego „wydzielenia” modułu np. w Kole Młodych Teologów, sekcji z nauk o rodzinie. Studenci ocenianego kierunku angażują się w działalność Koła, jednakże nie mają poczucia swojej odrębności. Na „plus” należy odnotować powołanie w 2015 r. Koła Naukowego Cooperatores Veritatis im. Benedykta XVI o szerokim spektrum aktywności naukowej.

4. Zalecenia

Zwrócenie uwagi na potrzebę dostosowania dorobku naukowego nauczycieli akademickich wykładających przedmioty: psychologia rozwojowa, psychologia społeczna, psychologia małżeństwa i rodziny oraz socjologia rodziny i wstęp do socjologii do zakresu tych przedmiotów.

W przyszłości, w miarę uzyskiwania przez młodych naukowców stopni i tytułów w zakresie dyscypliny nauki o rodzinie, należy zadbać o dobór kadry posiadającej kwalifikacje w dyscyplinie kluczowej dla kierunku.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena spełnienia kryterium 3: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

3.1. W realizacji procesu kształcenia na kierunku *nauki o rodzinie*, Wydział współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym. Wydział pozyskał silnego partnera - *Nova Trading S.A.* – co pozwoliło na powołanie w 2014 r. Fundacji *Pro Futuro Theologiae*, której celem

jest wspieranie i organizowanie działań promocyjnych Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu, zarówno zmierzających do zwiększenia liczby studentów, jak i budowania pozycji naukowej Wydziału w Polsce i na świecie, inicjowanie badań naukowych z zakresu teologii, nauk o rodzinie, filozofii oraz innych dyscyplin związanych z misją Wydziału. Współpraca Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi w realizacji procesu dydaktycznego stanowi ważny element doskonalenia jakości kształcenia. Służy przygotowaniu studentów do podjęcia pracy zgodnie z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego. Oprócz sformalizowanej formy współpracy, istotną rolę w doskonaleniu i organizacji procesu kształcenia odgrywają niesformalizowane kontakty, spotkania oraz inicjatywy przedstawicieli wydziału i podmiotów zewnętrznych. Wydział jest otwarty na wielowymiarową współpracę z instytucjami kościelnymi, edukacyjnymi, opiekuńczo-wychowawczymi i kulturalnymi. Odbywa się to m.in. poprzez konsultowanie programów z regionalnymi środowiskami zawodowymi, Wydziałami Katechetycznymi Kurii Biskupich w Pelplinie, Toruniu i Włocławku, z ekspertami MEN-u, dyrektorami centrów Caritas i Diecezjalnych Poradni Rodzinnych, Katolickim Centrum Służby Rodzinie im. Św. Gianny Beretty Molli, Toruńskim Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych (Monar-Markot). 26 marca 2014 roku Rada WT UMK powołała Zespół Interesariuszy Zewnętrznych, który aktywnie uczestniczy w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji. Członkowie Zespołu włączeni są do Wydziałowej Rady ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów Wydziału. Wydział Teologiczny współpracuje z licznymi instytucjami zewnętrznymi w organizacji praktyk zawodowych. Studenci mają dowolność w wyborze placówek. Każdorazowo zawierana jest pomiędzy Wydziałem a daną instytucją umowa, która określa uprawnienia i obowiązki poszczególnych stron. Wysiłki Wydziału do aktywizacji odbywania praktyk i staży na kierunku *nauki o rodzinie*, w powolnym procesie, skutkuje rozwojem wolontariatu poprzez zwiększenie współpracy z diecezjalnymi ośrodkami Caritas, hospicjami czy poradniami. Organizacja praktyk zawodowych i zasady współpracy poszczególnych stron są określone w regulaminie studiów.

3.2. Wydział nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne.

3. Uzasadnienie oceny

Działania związane ze współpracą z otoczeniem zewnętrznym w procesie kształcenia zostały szczegółowo określone w Misji i Strategii WT UMK. Współpraca w realizacji procesu dydaktycznego służy właściwemu przygotowaniu studentów do podjęcia pracy zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego. Wydział podejmuje współpracę z instytucjami kościelnymi, edukacyjnymi, opiekuńczo-wychowawczymi i kulturalnymi, tym samym powiększając zasoby potencjalnych pracodawców dla swoich absolwentów. Istotne są także rozmowy z opiekunami praktyk, indywidualne spotkania z przedstawicielami pracodawców z Torunia i regionu oraz wymiana poglądów z pracownikami instytucji, w których studenci odbywają praktyki. Wyniki tej współpracy stanowią cenny element wpływający na modyfikację oferty edukacyjnej Wydziału. Interesariusze mają wpływ na określanie procesu kształcenia przez opiniowanie programu studiów i efektów kształcenia.

Ze względu na przyjęty profil kształcenia (ogólnoakademicki), relacje z instytucjami zewnętrznymi – na ocenianym kierunku – przejawiają się przede wszystkim we współpracy dla organizowania i realizacji praktyk studenckich. Należy podkreślić dobrą współpracę z pracodawcami w kontekście organizacji praktyk. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślano, iż współpraca ta daje dobre, oczekiwane rezultaty, przede wszystkim zadowolenie studentów, którzy mogą weryfikować swoją wiedzę oraz doskonalić umiejętności już nabyte, jak również nabywać nowe. Jednocześnie brane są pod uwagę sugestie interesariuszy zewnętrznych w modyfikacji programu nauczania. Dobór partnerów zewnętrznych jest zgodny z założonymi efektami kształcenia dla przyjętych obszarów kształcenia. Nadto, zarówno kadra akademicka, jak i studenci angażują się w działalność środowiskową, a przez to ci ostatni mają możliwość wykazać się posiadanymi predyspozycjami w obszarze pracy na rzecz rodziny (m.in. przez rozwój wolontariatu). Jednocześnie podkreślono, że absolwenci kierunku nauki o rodzinie nadal napotykać na trudności w znalezieniu satysfakcjonującej pracy w zawodzie. Wskazywano na przyczyny, m.in. na słabą popularyzację dyscypliny w środowisku pracodawców polskich.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena spełnienia kryterium 4: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

4.1. Wydział Teologiczny mieści się w gmachu gruntownie zmodernizowanym do celów naukowo-badawczych, przy ul. Gagarina 37 w Toruniu. Łączna powierzchnia budynku wynosi 3 476 m². Posiada następującą infrastrukturę, bezpośrednio przeznaczoną dla potrzeb kształcenia i prowadzenia badań naukowych: 3 sale multimedialne (534 miejsca), 3 sale audytoryjne (132 miejsca), 9 sal seminaryjnych (215 miejsc), 1 pokój doktorantów (pełni także funkcje seminaryjną – 35 miejsc), 8 pomieszczeń dla katedr i zakładów (pełnią także funkcje seminaryjne – 82 miejsca), 1 pokój profesorski – 6 miejsc. Sale przeznaczone do zajęć dydaktycznych są wyposażone w sprzęt multimedialny, częściowo w notebooki, w większości działa klimatyzacja. Sale seminaryjne oraz pokój profesorski, wyposażone są w drukarki, komputery stacjonarne.

Obsługa studentów z niepełnosprawnościami odbywa się poprzez Samodzielną Sekcję ds. Studentów Niepełnosprawnych, funkcjonującą na UMK. Wydział nie posiada dokładnej informacji dotyczącej liczby i rodzaju niepełnosprawności swoich studentów.

4.2. Studenci i pracownicy Wydziału mają dostęp do Biblioteki Głównej UMK, (1.344.297 książek, 611.693 czasopism, 520.893 zbiorów specjalnych, 204.689 – e-zasobów), Bibliotek Diecezjalnych w Toruniu, Pelplinie i Włocławku (ponad 100 tys. woluminów książek, prenumerata ok. 200 tytułów czasopism) oraz Biblioteki WSFH w Toruniu (11.457 woluminów). Spośród 46.864 czytelników Biblioteki Głównej UMK w 2015 roku, 601 było związanych z Wydziałem. Biblioteki korzystają z bazy Horizon.

Decyzją Dziekana, została zachowana specjalistyczna biblioteka wydziałowa – dotycząca głównie zasobów z zakresu teologii (12.602 woluminy książek, 4.132 czasopism), co znacznie ułatwia korzystanie z księgozbioru teologicznego. Problematyka związana z rodziną znajduje się wśród zbiorów biblioteki wydziałowej i jest na bieżąco uzupełniania. Znajdują się w niej pozycje, wskazywane przez nauczycieli akademickich jako podstawowe (odpowiednik mini katalogu podręcznego). Jest to ilość zadowalająca, zważywszy na fakt bogatych zasobów Biblioteki Głównej UMK. Biblioteka udostępnia 180 tytułów czasopism, część z nich w formie on-line. Z komputerów w sieci UMK możliwy jest dostęp do 69 baz danych (m.in. Academic Search Complete, Education Source, SCOPUS, bibliistyka.umk.pl – dzieło Wydziału), dostęp on-line do repozytorium UMK (RUM@umk.pl). Biblioteka wydziałowa jest otwarta we wszystkie dni nauki, odpowiednio do form studiów. Umożliwia korzystanie osobom z niepełnosprawnością ruchową. Do dyspozycji jest 10 stanowisk z komputerem oraz 16 miejsc w czytelni. Zasoby biblioteczne umożliwiają dostęp studentów do literatury zalecanej w sylabusach.

4.3. Wydział Teologii nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie oceny

Wydział posiada dobre warunki lokalowe do prowadzenia badań naukowych. Łączna powierzchnia sal i pokoi wykorzystywanych w procesie kształcenia i prowadzenia badań jest znacząca. Jednocześnie na Wydziale może być kształconych 1028 osób. Sale i pracownie są zasadniczo dostępne w godzinach zajęć. Wyposażenie pracowni komputerowych pozwala na korzystanie z zasobów elektronicznych.

W godzinach pracy biblioteki wydziałowej studenci mają swobodny dostęp do komputerów w pracowni komputerowej ulokowanej w czytelni. Studenci informowali, że nie zawsze jest dostępny Internet, ze względu na częściowe ograniczenie wydajności sieci WiFi w budynku.

Pomieszczenia biblioteki Wydziału Teologii są przestronne i przystosowane do pracy dla studentów. Zasoby biblioteczne w pełni reprezentują szerokie spektrum nauk teologicznych, co jest zrozumiałym, ze względu na bazę podstawową, na której powstała (kierunek: teologia), ale zasoby biblioteczne z dyscypliny nauki o rodzinie są na bieżąco uzupełniane i powiększane. Zważywszy na fakt, że zarówno odległość od budynku Biblioteki Głównej UMK jest niewielka, jak i dostęp online do katalogów jest bardzo dobry – nie ma większych przeszkód, by zarówno studenci, jak i pracownicy mogli korzystać z bogatych zasobów, z obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Dostęp do katalogów książek i czasopism, jak również możliwość ich elektronicznego zamawiania ułatwia realizację przyjętych efektów kształcenia na ocenianym kierunku *nauki o rodzinie*. Studenci mają zapewniony dostęp do literatury zalecanej w sylabusach.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena spełnienia kryterium 5 - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1. Studenci wizytowanego kierunku studiów mają dostęp do nauczycieli akademickich w trakcie godzin konsultacji, a także w innym ustalonym wspólnie z nauczycielem akademickim terminie. Z informacji przedstawionej przez studentów wynika, iż ze względu na specyfikę wizytowanego kierunku studiów oraz niewielką liczebność roczników studenci mają bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi. Studenci wyrazili opinię, iż wszelkie problemy, skargi czy wnioski zgłaszają bezpośrednio do Władz Dziekańskich, jeżeli nie mogą ich rozwiązać osobiście. W opinii studentów i Władz Jednostki jest to metoda najszybsza i najskuteczniejsza.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wynika, iż lektury zalecane przez nauczycieli akademickich w sylabusach oraz dodatkowe materiały dydaktyczne przekazywane bezpośrednio studentom wspierają ich w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia.

Studenci wizytowanego kierunku studiów biorą udział w badaniach naukowych w trakcie realizacji pracy dyplomowej oraz podczas działalności w kole naukowym. Studenci wizytowanego kierunku studiów bardzo nielicznie zrzeszają się w 2 kołach naukowych: Kole Młodych Teologów i Kole Naukowym Cooperatores Veritatis im. Benedykta XVI. Studenci w ramach działalności w kołach

naukowych prowadzoną dyskusje, blogi tematyczne, a także organizują konferencje i seminaria. Studenci wyrazili opinię, iż ich niska aktywność w kołach naukowych związana jest z ich stricte teologiczną tematyką. Ponadto na Wydziale Teologicznym funkcjonuje Zespół Kameralny „Protamus Gaudium” i Pracownia Twórczej Promocji, która zrzesza studentów zainteresowanych działalnością promocyjną Wydziału i organizowaniem dni otwartych, warsztatów czy seminariów.

System pomocy materialnej Jednostki regulowany jest przez Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów UMK w Toruniu wprowadzonym Zarządzeniem nr 71 Rektora UMK w Toruniu z dnia 2 czerwca 2015 roku. Regulamin ten przewiduje świadczenia zgodne z art. 173 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2012 poz. 572 z późn. zm). Stypendia socjalne, specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi przyznawane są na wniosek zainteresowanego studenta przez Wydziałową Komisję Stypendialną, której skład w większości stanowią studenci. Stypendia Rektora dla najlepszych studentów oraz wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, a także odwołania od decyzji Wydziałowej Komisji Stypendialnej rozpatruje Odwoławcza Komisja Stypendialna, której skład w większości stanowią studenci. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż zasady przyznawanie stypendiów są zrozumiałe i przejrzyste sformułowane. Zasady te są powszechnie dostępne, m.in. za pośrednictwem strony internetowej Jednostki.

5.2. W ramach ocenianego kierunku, Jednostka podejmuje działania mające na celu aktywizację studentów i kadry naukowo-dydaktycznej do realizacji wymiany międzynarodowej, uczestnictwa w międzynarodowych programach i projektach. Jednostka ma podpisanych szereg umów z uczelniami zagranicznymi, które pozwalają na ciągłą wymianę studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej. Godnym podkreślenia jest czynny udział i zaangażowanie kadry naukowo-dydaktycznej oraz studentów nie tylko w ramach Programu Erasmus+, ale również innych programach międzynarodowych, takich jak Humanities in the European Research Area, Humanidades para el mundo contemporáneo. Współpraca ta owocuje wymianą ze znaczącymi ośrodkami naukowymi (Universidad de Navarra, Pamplona, Hiszpania; The Catholic University in Ružomberok, Słowacja; Papieski Uniwersytet Salezjański Włochy; Instituto Teologico Compostelano – Universidad Pontificia de Salamanca, Hiszpania; Pontificia Università di San Tommaso, Roma; Pontificia Università Lateranense, Roma; Pontificia Università Urbaniana, Roma; Universidad Complutense de Madrid, Hiszpania; Universidad Catolica da Porto, Portugalia; Uniwersytet Freiburg im Br., Niemcy; Uniwersytet Maltański, Msida, Malta; St. Ephrem Ecumenical Research Institute, Indie; Julius-Maximilians-Universität Würzburg, Niemcy; Notre Dame University, USA; Oxford University, Wielka Brytania; University of Tartu, Estonia. W realizacji procesu internacjonalizacji ocenianego kierunku biorą udział studenci i doktoranci jako uczestnicy konferencji i seminariów przygotowywanych w ramach projektów, jako autorzy referatów, często później publikowanych w pracach zbiorowych. Studenci uczestniczą także w procesie planowania oraz w pracach organizacyjnych przygotowujących konferencje. Studenci w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż znają zasady rekrutacji na wyjazdy zagraniczne, jednakże większość z nich nie jest zainteresowanych taką możliwością. Osoby zainteresowane taką możliwością wyraziły opinię, iż oferta skierowana do wizytowanego kierunku studiów jest niewielka, a oferowane na Wydziale wymiany skierowane są prawie wyłącznie do studentów kierunku teologia. W ostatnich latach akademickich w wymianie uczestniczyło zaledwie 3 studentów realizujących studia w hiszpańskich uniwersytetach. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie potrafili odnieść się do sposobu rozliczania przedmiotów zrealizowanych w ramach wymiany międzynarodowej.

5.3. Biuro Karier UMK jest prężnie działającą jednostką wspierającą studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Pracownicy Biura Karier oferują studentom wizytowanego kierunku studiów doradztwo zawodowe, a także warsztaty i szkolenia z przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, radzenia sobie ze stresem, czy kompetencji miękkich. Rocznie ze szkoleń i warsztatów organizowanych przez Biuro korzysta ponad 2 tysiące studentów Uniwersytetu. Pracownik odpowiedzialny za współpracę z Wydziałem Teologicznym wyraził opinię, iż studenci wizytowanego kierunku studiów biorą czynny udział w organizowanych przez Biuro szkoleniach i warsztatach, natomiast ze względu na specyfikę kierunku i ukierunkowane nastawienie studentów Biuro nie prowadzi dla nich doradztwa zawodowego

i ofert pracy, ponieważ studenci nie są tym zainteresowani. Potwierdzili to również studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA.

Studenci wizytowanego kierunku studiów biorą udział w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich, badania realizują w trakcie realizacji pracy dyplomowej.

Jednostka zapewnia wsparcie samorządowi studenckiemu w formie zaplecza lokalowego oraz środków na działalność. W opinii przedstawicieli samorządu studenckiego wsparcie to jest adekwatne do potrzeb.

5.4. Na UMK w Toruniu funkcjonuje pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych. Infrastruktura dydaktyczna jaką dysponuje Jednostka dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych m.in. poprzez zastosowanie podjazdów czy wind schodowych. Zgodnie z obowiązującymi na Uczelni przepisami studenci niepełnosprawni mają prawo do wsparcia oferowanego przez asystentów, do alternatywnego rejestrowania wykładów (poprzez nagrywanie treści, robienie zdjęć), a także realizacji procesu kształcenia w formie Indywidualnej Organizacji Studiów. Z informacji przedstawionej przez Władze Jednostki w trakcie wizytacji wynika, iż na wizytowanym kierunku studiów nie studiuje osoby, w stosunku do których uruchomione zostałyby powyższe możliwości, ze względu na brak złożonych wniosków w tym zakresie.

5.5. Studenci wizytowanego kierunku studiów bardzo pozytywnie ocenili obsługę administracyjną. Studenci wyrazili opinię, iż są to osoby kompetentne do zajmowanych stanowisk, a godziny przyjęć studentów są dostosowane do potrzeb i możliwości godzinowych studentów.

Studenci wizytowanego kierunku studiów mają dostęp do wszelkich informacji związanych z tokiem studiów, procesem kształcenia czy sprawami socjalno-materialnymi za pośrednictwem dziekanatu, strony internetowej Jednostki oraz systemu USOS.

3. Uzasadnienie

Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów. Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, jednakże oferta w opinii studentów jest na poziomie niewystarczającym. Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów. Jednostka dysponuje infrastrukturą umożliwiającą studiowanie przez osoby z niepełnosprawnością.

Jednostka realizuje w sposób wyraźny strategię umiędzynarodowienia i prowadzi klarowną politykę sprzyjającą i wspierającą proces internacjonalizacji kierunku kształcenia w ramach Programu Erasmus+ oraz innych programów i projektów międzynarodowych.

4. Zalecenia

Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zwiększenie wykorzystania przez studentów możliwości udziału w wymianach studenckich, np. upowszechniania informacji wśród studentów, zwiększenia liczby Jednostek współpracujących przez podpisanie umów umożliwiających wymianę studentów kierunku nauki o rodzinie.

Rekomenduje się wdrożenie studentów do badań naukowych prowadzonych przez Jednostkę.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

- 6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
- 6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
- 6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
- 6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena spełnienia kryterium 6 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na WT UMK, zmodernizowany w 2014 r., jest częścią Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu. Zgodnie z przyjętą polityką jakości Wydział Teologiczny dba o doskonalenie jakości kształcenia na studiach wyższych, na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich oraz studiach podyplomowych i innych formach kształcenia. W tym celu jednostka dokłada starań, aby m.in. udostępniać wiedzę odpowiadającą obecnemu stanowi nauki, wychodzić na przeciw oczekiwaniom studentów w zakresie usług edukacyjnych, uwzględniać w ofercie edukacyjnej aktualne potrzeby rozwojowe społeczeństwa, tworzyć odpowiednie warunki do rozwoju oraz kształcenia studentów, zapewnić studentom wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, tworzyć odpowiednie warunki do rozwoju naukowego i doskonalenia umiejętności dydaktycznych oraz kompetencji społecznych pracowników, naukowo-dydaktycznych, kształtować świadomość pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych związaną ze znaczeniem jakości ich pracy, zapewnić wysoki poziom i stały rozwój profesjonalny kadry administracyjnej, prowadzić badania naukowe i prace rozwojowe, korzystając z najnowszych osiągnięć nauki, współpracować z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowobadawczymi oraz edukacyjnymi, współpracować z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, zapewnić wysoki poziom infrastruktury, nowoczesne wyposażenie pracowni dydaktycznych, dostęp do materiałów dydaktycznych i najnowszej literatury naukowej oraz korzystania z technologii informacyjnej jako wsparcia procesu dydaktycznego, a także doskonalic system zarządzania jakością. Do sformułowanych w tym kontekście celów Wydziału należy doskonalenie jakości kształcenia rozumiane jako podnoszenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia, a także doskonalenie organizacji pracy na Wydziale, rozumiane jako ulepszanie wewnętrznych procesów zachodzących na Wydziale, które umożliwiają osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia oraz przekładają się na zadowolenie pracowników i studentów, atmosferę i efektywność pracy, renomę i efekty ekonomiczne Wydziału. Odpowiedzialnymi za realizację założeń systemu jakości kształcenia są Dziekan, Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Rada ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów, a także pracownicy naukowo-dydaktyczni.

6.1.1. Zgodnie z przyjętymi procedurami systemu, projektowanie efektów kształcenia i ich zmian obejmuje czynności związane z tworzeniem i zatwierdzaniem nowych kierunków studiów (specjalności), przygotowaniem, aktualizacją i przyjęciem sylabusów, a także wprowadzaniem zmian w programach kształcenia i planach studiów (specjalności) z zapewnieniem dostępu do informacji o

nich wszystkim interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym. Procedura opracowania koncepcji ocenianego kierunku studiów obejmowała wskazanie związku kierunku studiów ze strategią rozwoju Wydziału oraz misją Uczelni, opracowanie programu kształcenia z uwzględnieniem konieczności sformułowania spójnych efektów kształcenia, określonych przy współudziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, przygotowanie programu studiów, w tym planu studiów, doboru nauczycieli akademickich, zapewnienia infrastruktury umożliwiającej realizację celów, przedstawienie do zaopiniowania propozycji zakładanych efektów kształcenia Wydziałowej Radzie ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów oraz Samorządowi Studenckiemu. Wprowadzanie zmian w programach kształcenia i planach studiów obejmuje czynności związane z opracowaniem zmodernizowanych programów i planów studiów przez Wydziałową Radę ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów, a następnie ich przedstawienie Radzie Wydziału celem podjęcia uchwały w tej sprawie (do końca kwietnia roku poprzedzającego rok akademicki, od którego miałyby obwierać zmiany).

Konsultacje w zakresie projektowania programów kształcenia oraz wprowadzania zmian w ich treści, a także tworzenia specjalności przebiegały przy współudziale zespołu interesariuszy zewnętrznych, do których zaliczyć należy m.in. Katolicki Ośrodek Psychologiczno-Pastoralny Cyrenejczyk, Katolickie Centrum Służby Rodzinie, ośrodek Monar-Markot, Szkoły Salezjańskie Don Bosko w Toruniu, Zespół Szkół Katolickich im. Jana Pawła II w Gdyni, Wydział Katechetyczny Diecezji Toruńskiej, oraz ośrodki spoza regionu: (WT Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, WT Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, WT Uniwersytet Opolski) i zagraniczne ośrodki naukowe (Instytut Studiów nad Małżeństwem i Rodziną, Uniwersytet Laterański w Rzymie; Katolicki Uniwersytet w Rużomberoku na Słowacji).

Interesariusze zewnętrzni są włączeni do Wydziałowej Rady ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów Wydziału Teologicznego, przez co zapewniony jest ich udział w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji. Ponadto oceny zakładanych efektów kształcenia dokonują pracodawcy oraz absolwenci kierunku, co służy przeprowadzeniu przez nich ewaluacji efektów kształcenia oraz pozyskaniu opinii aktualnych lub potencjalnych pracodawców na temat efektów kształcenia osiąganych przez absolwentów kierunku (badanie jest przynajmniej raz w roku prowadzone przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia). Efektem zorientowania na potrzeby rynku pracy jest uruchomienie specjalności – pozamedyczna pomoc hospicyjno-geriatryczna na studiach I stopnia i mediacji rodzinnych na studiach II stopnia. Treści te są na bieżąco ewaluowane poprzez konsultacje ze studentami (ankiety ewaluacyjne) i modyfikowane tak, aby jeszcze lepiej odpowiadać na potrzeby studentów i rynku pracy.

Skuteczności systemu w tym zakresie dowodzi np. zdiagnozowanie konieczności aktualizacji składu Rady o nowych studentów, w celu zapewnienia ich udziału w stopniu zapewniającym pełną reprezentację interesów studenckich, a także rozszerzenie jej składu o nowego interesariusza zewnętrznego. Uwzględniając rozwój kierunku i Wydziału kolejną aktualizację składu interesariuszy zaplanowano w przyszłym roku akademickim.

Przygotowane procedury należy uznać za kompleksowe i w pełni pozwalające na doskonalenie realizowanego procesu kształcenia. Analiza protokołów Rady Wydziału z ubiegłych lat, prowadzonej korespondencji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także notatek i sprawozdań pozwala zauważyć, iż konsultacje prowadzone wśród różnych grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Doskonalenie programów kształcenia, poprzez przeprowadzanie skutecznych działań naprawczych, realizowane jest z wykorzystaniem wyników oceny efektów kształcenia przez Wydziałową Radę ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów, Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowego koordynatora ds. jakości kształcenia. Jest ono przede wszystkim konsekwencją ewaluacji efektów kształcenia i obejmuje czynności związane ze zmianami w programach kształcenia oraz ich rocznymi przeglądami. Dokonywanie zmian w programach obejmuje: wykorzystanie wniosków z weryfikacji efektów kształcenia, sprawdzenie zgodności programów kształcenia ze Strategią Rozwoju WT UMK, sprawdzenie zgodności programów kształcenia z obowiązującym stanem prawnym, sprawdzenie poprawności przypisania punktów ECTS do przedmiotów/modułów kształcenia (badanie odbywa się przynajmniej raz w roku), analizę opinii studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych, przyszłych pracodawców absolwentów WT UMK, absolwentów oraz pracowników na temat programów kształcenia. W następstwie analizy sporządzany jest raport

zawierający wnioski i zalecenia służące doskonaleniu efektów kształcenia oraz programów studiów. Ich przykładem jest korekta kierunkowych efektów kształcenia, dokonana na skutek zdiagnozowania przez system niemożności ich weryfikacji (np. K_U14).

6.1.2. Analiza i ocena osiąganych efektów kształcenia dokonywana jest przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia, która przygotowuje raport oceny własnej jednostki oraz zaleca i proponuje konkretne działania doskonalące programy kształcenia oraz Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Monitorowaniu służą: analiza raportów indywidualnych i zbiorczych sporządzonych na podstawie studenckich kwestionariuszy oceny zajęć dydaktycznych oraz analiza arkuszy hospitacyjnych zajęć dydaktycznych pod kątem osiągania zakładanych efektów kształcenia. Raz w roku, przed rozpoczęciem roku akademickiego, wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia wraz z członkami Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia sprawdza sylabusy pod kątem ich zgodności z opisami modułów/przedmiotów, zwłaszcza w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia, kompletności i czytelności danych. Prace nad opracowaniem sylabusów prowadzone były zgodnie z przyjętym harmonogramem obejmującym kompleksowe procedury w zakresie szkolenia pracowników, opracowania dokumentów, weryfikacji ich poprawności, powtórnego szkolenia, dopracowania sformułowanych treści, omówienia dostrzeżonych błędów, a następnie cykliczne badanie zgodności ich przygotowania z przyjętymi postanowieniami. Corocznie przygotowwany jest raport z kontroli sylabusów, a dostrzeżone w nim uchybienia (np. niezgodność pokrycia efektów kierunkowych) poddawane korekcie. Analiza sylabusów, w których dokonano zmian merytorycznych w stosunku do poprzedniego roku akademickiego przeprowadzana jest przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia bezpośrednio przed rozpoczęciem zajęć w nowym roku akademickim. Uwagi dotyczące sylabusów Rada przekazuje zainteresowanemu nauczycielowi akademickiemu na piśmie. Ponadto dokonywana jest analiza narzędzi sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia podanych w sylabusach. Przegląd przedstawionej w trakcie wizytacji dokumentacji potwierdził, iż w przypadku gdy narzędzia sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia, np. szablony testu, listy pytań egzaminacyjnych lub tematów prac opisowych nie są zawarte w sylabusie, osoba dokonująca sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia zobowiązana jest do ich przechowywania przez okres pięciu lat. Na prośbę Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia osoba odpowiedzialna za sprawdzanie osiągniętych efektów kształcenia przekazuje do analizy kopie stosowanych narzędzi (analiza taka odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa lata). W przypadku poważnych wątpliwości, co do odpowiedniego doboru stosowanych narzędzi, Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia zaleca dokonanie zmian i przeprowadza kolejną analizę w następnym roku akademickim. Na podstawie wyników przeprowadzonych analiz Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia sporządza raport oceny narzędzi sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia. Raport jest przekazywany dziekanowi, kierownikowi katedry/zakładu oraz nauczycielowi akademickiemu dokonującemu sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia. Przyjęte i wdrożone procedury systemu obejmują także monitorowanie efektów kształcenia osiąganych w ramach praktyk studenckich. Podstawowym narzędziem w tym zakresie jest analiza gromadzonej dokumentacji praktyk prowadzona w sposób ciągły przez koordynatora praktyk studenckich, który raz w roku przygotowuje zbiorczą ocenę dotyczącą osiągania efektów kształcenia wraz z postulatami zmian doskonalących, która zostaje włączona do rocznego raportu Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia. Rada ta raz w roku dokonuje kontrolnej analizy dokumentacji odbytych praktyk, która obejmuje co najmniej 10 % studentów danego kierunku oraz sporządza protokół, na podstawie którego podejmowane są ewentualne działania naprawcze dotyczące procesu organizacji i oceny praktyk. Ocena osiąganych efektów kształcenia potwierdzonych uzyskaniem dyplomu odbywa się poprzez analizę prac dyplomowych, ich recenzji oraz wystawionych ocen (analiza dotyczy co najmniej 10% nowych prac dyplomowych powstałych na danym kierunku studiów) dokonywaną przez samodzielnych pracowników naukowych, którzy na podstawie jej wyników sporządzają protokół. Wskazane wyżej analizy służą Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia w opracowaniu rocznego raportu (do początku października), który zawiera ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz propozycje mające na celu doskonalenie jakości kształcenia na Wydziale w zakresie efektów kształcenia i programów studiów. Raport jest przekazywany do wglądu wszystkim nauczycielom akademickim, wchodzącym w skład minimum kadrowego, którzy mają prawo wnoszenia uwag i sugestii, po uwzględnieniu których raport jest przekazywany dziekanowi. Dziekan dokonuje rocznej

oceny efektów kształcenia, która stanowi podstawę prac doskonalących programy kształcenia dla Wydziałowej Rady ds. Efektów Kształcenia i Programów Studiów. Do zdiagnozowanych przez system niedoskonałości w zakresie omawianego kryterium należy niewystarczające pod względem formalnym przygotowanie studentów do pracy naukowej. Następstwem podjętych działań naprawczych w tym zakresie było opracowanie i wdrożenie dokumentu „Strona formalna pracy dyplomowej wykonanej na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu”, ustanawiającego formalne zasady pisania prac dyplomowych oraz stanowiącego dla studentów przewodnik i wsparcie w zakresie przygotowywanych przez nich prac. Zawarte w opracowaniu uwagi zostały również szczegółowo omówione na proseminarium i seminarium dyplomowym. Kolejną kontrolę losowo wybranych prac magisterskich zaplanowano w roku akademickim 2016/2017.

6.1.3. Na kierunku „nauki o rodzinie” stosuje się różne metody i formy pracy, które aktywizują studentów i pozwalają im osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Samodzielne uczenie się studenta obejmuje m.in. przygotowanie do zajęć, kolokwiów, egzaminów, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie prac zaliczeniowych (semestralnych, etapowych) w formie pisemnej i elektronicznej (prezentacje). W zależności od zakładanych efektów kształcenia, indywidualnie dla każdego przedmiotu dobierane są odpowiednie metody kształcenia i weryfikacji ich osiągnięcia. Poszczególne formy prowadzenia zajęć wykorzystują metody dydaktyczne uwzględniające konieczność aktywnej pracy studenta oraz samodzielnego uczenia się. Seminarium dyplomowe przygotowuje studenta do prowadzenia badań, w tym do: formułowania i analizy problemów badawczych, odpowiedniego zastosowania metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań, co owocuje pracą dyplomową na I i II stopniu studiów. Praktyki umożliwiają nabycie doświadczenia badawczego w ramach *case study*. Sprawdzanie i ocenianie zakładanych efektów kształcenia odbywa się na podstawie zaliczeń na ocenę, egzaminów (dotyczy też języków obcych), pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. W odniesieniu do ćwiczeń i konwersatoriów sprawdzanie efektów kształcenia realizowane jest na bieżąco poprzez ocenę przygotowania i aktywności studentów na zajęciach. Przegląd metod oceny efektów kształcenia pod kątem ich skuteczności dokonywany jest cyklicznie w ramach rocznych przeglądów programów kształcenia. Uzyskiwane przez studentów oceny zamieszczane są w protokołach systemu USOS w terminach określonych przez Regulamin Studiów.

Poza dokonywaną przez nauczycieli akademickich oceną, weryfikacji zakładanych efektów kształcenia służy ocena efektów kształcenia osiąganych podczas praktyki studenckiej, ocena końcowych efektów kształcenia (w związku z uzyskaniem dyplomu), monitorowanie karier zawodowych absolwentów na rynku pracy, ocena efektów kształcenia przy udziale interesariuszy zewnętrznych (pracodawców oraz absolwentów), a także monitorowanie realizacji efektów kształcenia przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia. Procedury systemu obejmują także działania służące zapobieganiu zjawiskom patologicznym związanym z pracami pisemnymi. Nauczyciel akademicki, który stwierdzi plagiat powinien osobiście zalecić studentowi usunięcie niewłaściwego fragmentu tekstu, sporządzić notatkę z rozmowy i następnie przekazać ją prodziekanowi ds. studentów i dydaktyki. W przypadku powtórzenia się takiej sytuacji sprawę kieruje się do Komisji Dyscyplinarnej. Przy ocenie efektów kształcenia osiąganych w wyniku odbycia praktyki studenckiej lub dydaktycznej wykorzystuje się sprawozdanie z odbycia praktyki studenckiej w formie dzienniczka praktyk (dzienniczek podpisany przez opiekuna praktyki zawiera określenie celu praktyki, opis zrealizowanych zadań, wskazanie na efekty kształcenia osiągnięte podczas praktyki), a także opinię opiekuna praktyki dotyczącą jej przebiegu, wskazującą na efekty kształcenia osiągnięte przez studenta (na podstawie sprawozdania i opinii wydziałowy koordynator praktyk studenckich dokonuje zaliczenia). Przegląd powyższych metod oceny efektów kształcenia pod kątem ich skuteczności dokonywany jest systematycznie w ramach rocznych przeglądów programów kształcenia.

Analiza protokołów Rady Wydziału Teologicznego potwierdza, iż ocena realizacji zakładanych efektów kształcenia podlega analizie Władz kierunku oraz kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. W następstwie zgłoszonych Wydziałowemu koordynatorowi ds. Jakości Kształcenia przez studentów uwag odnośnie nieprawidłowości w zakresie weryfikacji efektów kształcenia i kryteriów oceniania (np. rozbieżność między wskazanymi w sylabusie przedmiotu informacjami, a stosowanymi w praktyce metodami weryfikacji, konieczność zdecydowanie większego nakładu pracy własnej na zapoznanie się z niezbędną literaturą niż ten wskazany przez nauczyciela akademickiego w sylabusie)

przeprowadzono dla nauczycieli akademickich szkolenie „Jakość kształcenia na WT – co zrobiliśmy dobrze, a co możemy zmienić”. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych przez doktorantów i specjalne, skierowane do nich szkolenie na temat form weryfikacji efektów kształcenia i kryteriów oceniania. Do podjętych działań naprawczych i korygujących należy również dalszy monitoring prowadzony przez Koordynatora ds. Jakości Kształcenia zajęć prowadzonych przez doktorantów oraz kontrola sylabusów przedmiotowych wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych pod kątem opisu weryfikacji efektów kształcenia, sposobów i kryteriów oceniania.

6.1.4. Na kierunku „nauki o rodzinie” zostały przyjęte uczelniane zasady potwierdzania efektów uczenia się, zgodnie z Uchwałą Nr 91 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w UMK w Toruniu oraz Zarządzenie Nr 51 Rektora z 26 kwietnia 2016 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w UMK w Toruniu. Przyjęta procedura pozwala na identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie było możliwości wykorzystania powyższej procedury, a zatem skuteczność jej funkcjonowania nie mogła być objęta nadzorem wewnętrznego systemu.

6.1.5. Procedury monitorowania losów absolwentów służą poprawie jakości kształcenia prowadzonego na ocenianym kierunku studiów poprzez zebranie danych zwiększających efektywność realizowanych działań w zakresie prowadzonego kształcenia oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Proces monitorowania obejmuje złożenie na karcie obiegowej w USOS, deklaracji udziału bądź odmowy udziału w badaniach losów absolwentów, badanie, które ma charakter poufny i dokonuje się poprzez przesłanie do absolwenta kwestionariusza (drogą elektroniczną, telefoniczną lub pocztową) w terminie: 6 miesięcy, 3 lat i 5 lat od uzyskania dyplomu ukończenia studiów, a następnie przekazanie opracowanych wyników badań uczelnianemu koordynatorowi ds. jakości kształcenia. Przygotowany przez niego raport zawierający rekomendacje, w następstwie których podejmowane są działania doskonalące przekazywany jest kolejno władzom Wydziału. Pozyskane tą drogą informacje umożliwiają porównanie efektów kształcenia założonych w toku nauczania z rzeczywistymi zadaniami wykonywanymi przez pracujących absolwentów, a także identyfikację efektów kształcenia umożliwiających uzyskanie przez absolwentów uczelni kwalifikacji wymaganych na rynku pracy, w następstwie czego informacje te są wykorzystywane w procesie tworzenia nowych programów studiów oraz wprowadzania modyfikacji ich treści (otwarcie nowego kierunku studiów „organizacja opieki nad osobą starszą” zgodnego z potrzebami rynku pracy, oferta studiów w formule 30+ uwzględniającej potrzeby dojrzałych studentów którzy rozpoczęli już pracę).

Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UMK w Toruniu dokonuje przeglądu aktualności procedury monitorowania losów absolwentów raz w roku (w ostatnim kwartale). Dostrzegając bardzo małą zwrotność ankiet uniemożliwiającą prawidłową ocenę kształcenia, podjęto działania na rzecz zwiększenia świadomości studentów z korzyści wynikających z udziału w badaniach ankietowych po zakończeniu studiów, a co za tym idzie ich wpływu na realizowany w ramach ocenianego kierunku studiów proces dydaktyczny. Do zastosowanych działań korygujących należy również monitorowanie losów zawodowych absolwentów w sposób mniej sformalizowany na podstawie rozmów z wizytatorami dekanalnymi i diecezjalnymi oraz przedstawicielami Wydziałów Katechetycznych.

6.1.6. Doskonalenie jakości kształcenia i organizacji pracy w odniesieniu do praw i obowiązków pracowników dokonuje się poprzez: ocenę działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego, hospitowanie nauczycieli akademickich, ocenę kadry wspierającej proces kształcenia, badanie satysfakcji pracowników, motywowanie kadry naukowo-dydaktycznej i pracowników administracji, a także rozwijanie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Okresowa ocena nauczycieli akademickich, dokonywana przez Wydziałową Komisję Oceniającą, ma na celu sprawdzenie ich przydatności do pracy naukowej i prowadzenia zajęć dydaktycznych. Podstawą dokonywanej oceny jest wypełniony przez pracownika oraz przez kierownika katedry lub zakładu formularz oceny. Oceniany pracownik przekazuje wypełniony formularz kierownikowi, który

uzupełnia go o swoją opinię i przekazuje do dziekanatu na tydzień przed posiedzeniem Wydziałowej Komisji Oceniającej. Do formularza oceny zostaje dołączony formularz hospitacji zajęć oraz raport nt. studenckich ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne, przeprowadzone w okresie, którego dotyczy ocena. Pracownik, który nie zgadza się z otrzymaną oceną ma prawo zwrócić się do Uczelnianej Komisji Odwoławczej. Hospitacje zajęć dydaktycznych mają na celu sprawdzenie poziomu zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, systematyczną poprawę jakości kształcenia oraz monitorowanie osiągania efektów kształcenia przypisanych hospitowanym przedmiotom. Hospitacje zajęć na ocenianym kierunku studiów odbywają się co najmniej raz w roku akademickim. Szczególną uwagę zwraca się na zakładane efekty kształcenia zawarte w sylabusie przedmiotu oraz na narzędzia sprawdzające ich osiągnięcie. Z arkuszami hospitacyjnymi zapoznaje się Dziekan i Wydziałowy Koordynator Jakości Kształcenia, który na ich podstawie formułuje raport dotyczący kierunków działań doskonalących wobec procesu kształcenia. Jeśli kierunki działań doskonalących dotyczą efektów kształcenia, odpowiedzialnym za ich realizację jest Wydziałowa Rada ds. Dydaktyki i Efektów Kształcenia, w innych zaś przypadkach Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia. Ocena kadry wspierającej proces kształcenia odbywa się na zakończenie każdego roku akademickiego. Dokonują jej studenci, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych, wypełniając kwestionariusz ankiety, której wyniki są przekazywane dziekanowi wykorzystującemu je w działaniach doskonalących jakość kształcenia. Badanie satysfakcji pracowników również przeprowadza się raz w roku przy pomocy ankiety. Wyniki przeprowadzonej ankietyzacji wskazują na wysoki stopień zadowolenia studentów ze współpracy z kadrami wspierającą proces kształcenia. Na ich podstawie nie podjęto jednak dotychczas działań, które potwierdzałyby wykorzystanie wyników ankietyzacji do doskonalenia tej grupy kadry. Podstawowym sposobem motywowania nauczycieli akademickich jest przyznawanie nagród. Przy rozpatrywaniu wniosku o przyznanie nagrody Wydziałowa Komisja ds. Nagród bierze pod uwagę: rangę osiągnięć naukowych kandydata, udział kandydata w konferencjach naukowych (zwłaszcza zagranicznych), udział w pracach gremiów naukowych, pozyskiwanie grantów badawczych polskich i zagranicznych, ocenę publikacji naukowych. Nauczycielom akademickim, wysoko ocenionym przez studentów przyznawane są nagrody za wysoką jakość pracy dydaktycznej. Podstawowym sposobem motywowania pozostałych pracowników jest również przyznawanie nagród.

Doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich, zwłaszcza początkujących i doktorantów, odbywa się poprzez ich udział w kursach organizowanych przez Uniwersytet lub inne jednostki. Służą one rozwijaniu umiejętności dydaktycznych w zakresie komunikacji interpersonalnej w szkole wyższej, sztuki prezentacji, metod aktywizujących, oceniania studentów, nauczania problemowego i kontekstowego, pracy w grupie oraz sztuki pisania tekstu. Kadra naukowo-dydaktyczna coraz częściej nawiązuje kontakty z ośrodkami zagranicznymi, tworząc międzynarodowe zespoły badawcze.

Doskonalenie jakości kształcenia w odniesieniu do aktywności naukowo-badawczej i rozwojowej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów obejmuje czynności związane z sporządzeniem planu prac naukowobadawczych w katedrze lub zakładzie, sprawdzaniem realizacji badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, weryfikacją zgodności obszaru prowadzonych badań naukowych z kierunkami prowadzonych studiów oraz podnoszeniem poziomu naukowego jednostki. Analiza dokumentacji osób związanych z kształceniem na ocenianym kierunku studiów potwierdza, iż pracownicy naukowcy systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje, zdobywając kolejne stopnie i tytuły naukowe. Zadowolenie studentów ze współpracy z pracownikami Wydziału potwierdzają wysokie oceny ankiet ewaluacji zajęć dydaktycznych wypełniane przez studentów.

6.1.7. Proces doskonalenia jakości kształcenia i organizacji pracy uwzględnia potrzeby i oczekiwania studentów ocenianego kierunku. W tym celu przeprowadzane są badania ankietowe służące dokonaniu przez studentów ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne na kierunku „nauki o rodzinie”. Ocena studentów polega na wypełnieniu kwestionariusza ankiety dostępnego po zalogowaniu się w systemie USOS. Podmiotem odpowiedzialnym za uruchomienie i zamknięcie badania ankietowanego, przekazanie zebranych danych analitykowi oraz zarchiwizowanie danych i zapisów z procesu ich zbierania jest Uniwersyteckie Centrum Informatyczne. Dziekan i Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia otrzymują wstępny raport sporządzony przez

Uczelnianego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia, a prowadzący zajęcia oraz osoby odpowiedzialne na Wydziale za powierzenie realizacji zajęć dydaktycznych, otrzymują raport indywidualny, który wykorzystywany jest w okresowej ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych. Wyniki raportu indywidualnego są przedmiotem rozmowy dziekana z pracownikiem naukowo-dydaktycznym, służącej omówieniu ewentualnych zarzutów lub wyjaśnieniu wątpliwości. Wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia na podstawie raportu wstępnego opracowuje obszary wymagające poprawy i przedstawia je Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia. Na podstawie raportu dziekana wraz z Radą ustala harmonogram działań doskonalących jakość kształcenia i przedstawia go Radzie Wydziału, która podejmuje decyzję o wprowadzeniu go w życie. System dostrzegając bardzo małą zwrotność ankiet (najniższa na uczelni) uniemożliwiająca prawidłową ocenę nauczycieli akademickich zareagował konkretnymi i zdecydowanymi działaniami naprawczymi na rzecz zwiększenia świadomości studentów odnośnie korzyści wynikających z udziału w badaniach ankietowych, a co za tym idzie ich wpływu na realizowany w ramach ocenianego kierunku studiów proces dydaktyczny. Zaangażowanie władz ocenianego kierunku, Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia, a także nauczycieli akademickich w powyższe działania doskonalące, poskutkowało blisko trzykrotnym wzrostem liczby wypełnionych ankiet (z 6,81% na 17,71%), umożliwiając tym samym wykorzystanie wyników dokonywanej przez studentów oceny w procesie poprawy procesu kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż znają cel prowadzonej ankietyzacji, a także chętnie biorą w niej udział, ponieważ widzą swój wpływ na jakość procesu kształcenia, m.in. poprzez wyróżnianie najlepszych nauczycieli akademickich. Zidentyfikowanym przez system uchybieniem w zakresie omawianego kryterium był również fakt niezaznajamiania się nauczycieli akademickich z wynikami ankiet zamieszczanymi w systemie USOS, co nie gwarantowało uwzględniania zgłoszonych w ankietach uwag studentów podczas projektowania sylabusów na kolejny rok akademicki. Konsekwencją powyższego było zobowiązanie Dziekana do czytania ankiet oraz wdrażania wynikających z nich wniosków do opracowywanych sylabusów, co podlega kontroli ze strony Rady ds. Jakości Kształcenia.

6.1.8. Zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej i naukowej na Wydziale Teologicznym służy systematyczna (cosemestralna) kontrola wyposażenia sal dydaktycznych i pozostałych pomieszczeń, w szczególności w sprzęt multimedialny i komputerowy wspomagający procesy edukacyjne. W bieżącym roku akademickim odnotowano konieczność odnowienia dostępnego sprzętu komputerowego, w następstwie czego włączono ten koszt do planu finansowego. Ponadto co semestr dokonywane jest okresowe sprawdzanie stanu technicznego sprzętu komputerowego i multimedialnego, mebli, oświetlenia, ogrzewania, klimatyzacji (obecnie na skutek zdiagnozowanych przez system niedoskonałości modernizacji poddano klimatyzację w Aula Magna, na którą odpowiednie środki finansowe zostały pozyskane z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Zgłoszenia uszkodzeń sprzętu i zlecenie wykonania naprawy przyjmowane są na bieżąco przez kierownika obiektu. Kontrola w zakresie dostępności do sieci komputerowej i wymaganego w procesie kształcenia oprogramowania dokonywane jest przez pracowników technicznych posiadających odpowiednie kompetencje. Jednostka prowadzi systematyczną ocenę zasobów materialnych jakimi dysponuje, a także ocenę dostępności zalecanej w sylabusach literatury. Studenci nie są włączani w ten proces w sposób bezpośredni, jednakże mogą oni zgłaszać braki dotyczące literatury w Bibliotece Wydziału Teologicznego. W wyniku zgłoszonej przez studentów potrzeby dokonywania kserokopii w bibliotece wydziałowej, Władze Wydziału zgodziły się na udostępnienie bibliotecznego sprzętu kserograficznego do wykorzystania przez studentów. Sporządzenie zapotrzebowania na zakup literatury dokonywany jest na podstawie zgłoszeń przekazanych przez nauczycieli akademickich (przeprowadzone z nimi rozmowy potwierdziły skuteczność funkcjonowania tej procedury).

Pracownicy Wydziału prowadzą opiekę merytoryczną nad kołami naukowymi, które umożliwiają studentom prowadzenie badań i rozwój zainteresowań naukowych (Koło Młodych Teologów, Koło Naukowe *Cooperatores Veritatis* im. Benedykta XVI). Władze kierunku zapewniają studentom wsparcie w zakresie uczestnictwa w programie Erasmus+ oraz Programie Mobilności Studentów i Doktorantów MOST.

Osoby niepełnosprawne mają możliwość uzyskania pomocy materialnej w postaci stypendiów dla osób niepełnosprawnych oraz Indywidualnej Organizacji Studiów umożliwiającej ustalanie z każdym

prowadzącym zajęcia dydaktyczne zasad uczestnictwa i sposobu zaliczenia przedmiotu. W następstwie zgłoszonych podczas poprzedniej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej uwag dotyczących opieki nad niepełnosprawnymi studentami, Władze kierunku podjęły decyzję o zainstalowaniu urządzeń do transportu wózków inwalidzkich oraz likwidacji barier architektonicznych. Działania te dowodzą skuteczności działania systemu w zakresie doskonalenia istniejących procedur.

Proces doskonalenia jakości kształcenia i organizacji pracy uwzględnia potrzeby i oczekiwania studentów ocenianego kierunku. Służy temu badanie oczekiwań i samooceny studentów rozpoczynających studia, badanie spełnienia oczekiwań i samooceny studentów kończących studia, badanie jakości zajęć dydaktycznych, badanie satysfakcji studentów oraz systematyczna kontrola infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Przygotowany na podstawie wyników badania raport zostaje przekazany Wydziałowej Radzie ds. Dydaktyki i Efektów Kształcenia, która wykorzystuje go w opracowaniu propozycji zmian efektów kształcenia i programów studiów oraz rekomendacji w zakresie doskonalenia jakości na poszczególnych kierunkach studiów.

6.1.9. Do gromadzonej dokumentacji związanej z procesem kształcenia należą m.in. prace śródsesemestralne, zaliczeniowe i egzaminacyjne, dokumenty poświadczające egzaminy ustne, a także dokumentacja analizująca postęp oraz wyniki osiągane przez studentów ocenianego kierunku. Zgodnie z przyjętymi procedurami systemu osobami uprawnionymi do dostępu do powyższej dokumentacji są prowadzący przedmiot, student oraz Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia. Archiwizacja dotyczy dokumentów związanych z weryfikacją efektów kształcenia (listy pytań egzaminacyjnych, zaliczeniowych, wzory testów są przechowywane przez prowadzącego przedmiot), także w odniesieniu do końcowej weryfikacji związanej z procesem dyplomowania (praca dyplomowa, dokumentacja egzaminu dyplomowego oraz protokoły egzaminacyjne są przechowywane i archiwizowane zgodnie z uczelnianymi zasadami). Dokumentacja powstająca w wyniku funkcjonowania systemu (raporty z badań ankietowych, protokoły z przeprowadzanych przeglądów lub ocen jakości, sprawozdania, harmonogramy działań doskonalących) jest gromadzona i wykorzystywana m.in. do opracowywania sprawozdań z oceny jakości kształcenia oraz oceny systemu zapewnienia jakości kształcenia funkcjonującego w ramach ocenianego kierunku studiów. Jej analiza jest brana pod uwagę przy podejmowaniu decyzji podnoszących jakość. Zaleca się, by każde podejmowane działanie mające na celu ocenę i doskonalenie jakości kształcenia było dokumentowane. Przykładem skuteczności działania systemu w zakresie omawianego kryterium są działania naprawcze podjęte wskutek zdiagnozowanych nieprawidłowości w przygotowaniu sylabusów, które odnotowano podczas przeglądu gromadzonej dokumentacji. Następstwem powyższego było przeprowadzenie szkolenia dla pracowników naukowo-dydaktycznych w zakresie poprawności przygotowania sylabusów, a także opracowanie dla wszystkich nauczycieli akademickich materiałów szkoleniowych na temat KRK i sylabusów.

Na dokumentację związaną z monitorowaniem i oceną jakości kształcenia składają się wszystkie pisemne lub elektroniczne potwierdzenia odbytych posiedzeń, zebrań, spotkań, wraz z ustaleniami, organizowanych przez komisje i zespoły funkcjonujące w ramach Wydziału. Odpowiedzialność w zakresie monitorowania i oceny poprawności gromadzenia i nadzoru nad dokumentacją spoczywa na przewodniczącej komisji ds. jakości kształcenia, a ocena przeprowadzana jest minimum co dwa lata na losowo wybranej próbie dokumentacji.

W trakcie wizytacji zapoznano się z dokumentacją zawierającą informacje o zagadnieniach będących przedmiotem obrad Rady Wydziału (dyskutowanie konkretnych uwag dotyczących procesu dydaktycznego i konieczności podjęcia działań pro jakościowych) oraz Rady zajmującej się jakością kształcenia (plan ankietyzacji, sprawozdania z monitoringu, plan hospitacji, udział w hospitacjach). Pozyskane informacje potwierdzają dbałość Władz kierunku o zapewnienie jakości kształcenia i umożliwienie dostępu do informacji o podejmowanych przedsięwzięciach interesariuszom kierunku.

6.1.10. Studenci kierunku „nauki o rodzinie” mogą korzystać z pomocy Dziekanatu, który wiele informacji organizacyjnych przekazuje za pomocą systemu USOSweb np. dotyczących rejestracji na zajęcia, w tym wyboru seminariów dyplomowych. Łącznie 2 pracowników Dziekanatu zajmuje się obsługą studentów kierunku nauki o rodzinie, zarówno w zakresie dydaktyki, jak i stypendiów naukowych oraz socjalnych. Studenci mają do dyspozycji pomoc jednej osoby w zakresie programu

Erasmus+ oraz jednej osoby w zakresie praktyk studenckich. System zapewnienia jakości gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie dostępu do wspomnianych treści. Kompleksowość oraz aktualność dostępnych dla poszczególnych grup treści podlega monitorowaniu ze strony Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia. Informacje dla kandydatów o ofercie dydaktycznej oraz zasadach rekrutacji dostępne są na stronie internetowej Uczelni, internetowych portalach społecznościach, a także tablicach ogłoszeń ulokowanych na terenie Wydziału. Informacje dla studentów dotyczące programów i planów studiów, harmonogramów zajęć, terminów zaliczeń i egzaminów (dwa tygodnie przed zakończeniem semestru), efektów kształcenia, wzorów podań, praktyk zawodowych, wymagań stawianych pracom dyplomowym, dostępnych formach wymiany z uczelniami w kraju i za granicą, a także formach działalności naukowej, kulturalnej i dostępne są w dziekanacie, na stronie internetowej Wydziału, a także na ogólnodostępnych tablicach ogłoszeń w siedzibie Uczelni. Odpowiedzialność w zakresie publikowania i aktualizowania informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów zależy od rodzaju informacji. Opracowania dotyczące jakości kształcenia przygotowywane są przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia, sprawy administracyjne edytowane są przez pracowników sekretariatu, natomiast redakcja i umieszczanie wymienionych informacji na stronie internetowej należy do kompetencji pracownika-informatyka. Zdiagnozowane przez system opóźnienie w aktualizowaniu informacji na stronie internetowej zostało zniwelowane dzięki zmianie sposobu podziału odpowiedzialności za poszczególne czynności związane z obsługą strony internetowej. Informacje odnośnie podejmowanych przez Władze Wydziału oraz Samorząd Studentów inicjatyw publikowane są na stronie internetowej Wydziału, a także przekazywane przy wykorzystaniu portali społecznościowych. Wartym odnotowania przykładem dobrej współpracy Wydziału ze studentami jest prowadzenie przez nich profilu na portalu Facebook oraz Twitter na zasadzie wolontariatu.

6.2. W świetle przedstawionej dokumentacji zweryfikowanej przez ZO Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Każdego roku dokonywane są hospitacje zajęć oraz wyrywkowo sprawdzane prace dyplomowe, których wyniki są w sposób ogólny przedstawiane na Radzie Wydziału oraz w sposób szczegółowy poszczególnym zainteresowanym.

Nauczyciele akademicki oraz przedstawiciele studentów poznają wyniki badań oraz mają wpływ na kształt metod prowadzonej weryfikacji. Interesariusze zewnętrzeni mają ograniczony wpływ na proces doskonalenia jakości w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości.

Weryfikacji podlegają wszyscy pracownicy w zakresie hospitacji zajęć i około 10% prac dyplomowych w danym roku akademickim.

Proces doskonalenia jakości jest przedmiotem posiedzenia Rad Wydziału oraz narad Kolegium Dziekańskiego oraz jest analizowany przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Rezultatem działań w zakresie zapewniania jakości jest protokół podejmowanych przedsięwzięć oraz rozmowy dziekana z poszczególnymi nauczycielami akademickimi.

W opinii pracowników i studentów system zapewniania jakości jest skuteczny i mobilizuje do podejmowania starań o doskonalenie dydaktyki i podnoszenie poziomu badań naukowych. Każdy nauczyciel pod koniec roku raportuje swoje dokonania naukowe i są one przedmiotem weryfikacji przez Dziekana.

3. Uzasadnienie

Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest kompleksowy i w pełni skuteczny, co zapewnia ciągle monitorowanie i doskonalenie stworzonych mechanizmów. Przejrzysty podział obowiązków w objętych systemem obszarach oraz kompleksowość stosowanych procedur gwarantują efektywność udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie projektowania, monitorowania oraz weryfikowania zakładanych programem studiów efektów kształcenia. Oceniany system został wdrożony z uwzględnieniem przyjętej polityki

jakości, umożliwiając systematyczną ocenę i optymalizowanie metod realizacji procesu kształcenia przy wykorzystaniu potencjału kadry akademickiej, informacji z monitorowania losów zawodowych absolwentów, a także dostępnej infrastruktury. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stworzył warunki służące zapewnieniu wysokiego poziomu wykształcenia akademickiego studentów poprzez procedury oceny programów studiów w oparciu o zapotrzebowania rynku pracy, metod i warunków kształcenia, a także systemu weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach przyjętej na Wydziale polityki jakości przeprowadzana jest okresowa analiza i ewaluacja oferty dydaktycznej pod względem jej zgodności z najnowszymi badaniami naukowymi. Do działań służących zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia należy uwzględnianie zmian i aktualizacji w powszechnie obowiązujących aktach prawnych oraz tworzenie warunków sprzyjających zwiększeniu mobilności studentów i pracowników oraz ich udziału w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych. Ponadto cyklicznie przeprowadzana jest analiza ewaluacji zajęć dydaktycznych przez studentów prowadząca do oceny jej przydatności w weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów i w okresowych ocenach nauczycieli akademickich. Władze ocenianego kierunku stworzyły warunki do finansowego motywowania kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia z uwzględnieniem ich zaangażowania naukowego i organizacyjnego. Ocena i doskonalenie systemu zarządzania jakością kształcenia obejmuje cykliczne sprawdzanie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, doskonalenie systemu zarządzania jakością, planowanie, organizację, monitorowanie i raportowanie działania systemu zarządzania jakością kształcenia. Doskonalenie systemu zarządzania jakością kształcenia obejmuje: zgłaszanie uwag dotyczących procesów i procedur systemu zarządzania jakością oraz polityki jakości przez studentów, absolwentów i pracowników Wydziału, a także przyjmowanie i rozpatrywanie uwag przez dziekana, przedstawienie przez dziekana proponowanych zmian Radzie Wydziału.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W raporcie samooceny wybrzmiały kwestie sprawnie funkcjonującego systemu zapewniania jakości, który nie tylko ma dokładnie sprecyzowane ramy formalne, ale też spełnia oczekiwania interesariuszy w zakresie stałego podnoszenia jakości kształcenia. Można jednak stwierdzić drobiazgową szczegółowość tego systemu, który generuje dużo obciążeń biurokratycznych. W jednostce skutecznie funkcjonuje system USOSweb. Niewielka liczba studentów i znacząca liczba osób z kadry ułatwia dostępność nauczycieli akademickich i dobry kontakt na płaszczyźnie mistrz – uczeń. Procesowi kształcenia służy dobrze wyposażona infrastruktura sal wykładowych i biblioteki.

Dużą szansą coraz większego zakorzenienia uczelni w regionie jest dobra współpraca z władzami województwa owocująca programami badawczymi i inicjatywami kulturalnymi.

W przekonaniu Władz jednostki należy dążyć do większego umiędzynarodowienia kadry oraz pomnożenia skuteczności w pozyskiwaniu finansowania projektów naukowych. Wyzwaniem jest zwiększenie wymiany studenckiej, gdyż pomimo istnienia odpowiednich dokumentów i struktur, wyjazdy i przyjazdy studentów są minimalne.

Wśród zagrożeń została zasadnie wyliczona kwestia zmniejszająca się liczba studentów wywołana kryzysem demograficznym w Polsce, co skutkuje niższym poziomem potencjału zgłaszających się kandydatów. Mnogość działań biurokratycznych i zmienność prawodawstwa w zakresie szkolnictwa wyższego nie przekłada się bezpośrednio na rozwój naukowy pracowników.

Dobre praktyki

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Powołanie fundacji do wspierania badań naukowych w zakresie badań prowadzonych na Wydziale Teologicznym UMK.

Znaczące włączenie studentów w funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości przez zwiększenie liczby wypełnianych ankiet. Zwiększenie zaangażowania osiągnięto na drodze spotkań uświadamiających ze studentami oraz wprowadzenie elementów motywacyjnych.

Znaczące zaangażowanie studentów w prowadzenie promocji Wydziału i informowanie o wydarzeniach w Jednostce w mediach społecznościowych. Dokonało się to przez zaktywizowanie kół naukowych i organizacji studenckich, których przedstawiciele uzyskali możliwość umieszczania

materiałów dotyczących życia Wydziału w mediach społecznościowych.